



Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 2, junij 2021

NOVO
MESTO

PIŠE PRIHODNOST.



Poletje v mestu

Namig za izlet

Intervju z Anjo Pavlin in Igorjem Iličem



0 naslovnici

Glavni trg je zopet preplavila mladostniška energija. Maturantsko četvorko so ob upoštevanju vseh predpisov letos izvedli le v Novem mestu.

KAZALO

3	Uvodnik	24	Projekti trajnostne mobilnosti
4	Županova kolumna	25	Kakovost pitne vode v Mestni občini Novo mesto
5	Kronika Občinskega sveta	26	Slovenska bakla se je pred začetkom Olimpijskih iger mudila tudi v Novem mestu
6	Prispevki svetniških skupin	27	Ko sanje postanejo resničnost: Stanovanje Jožeta Pirha kmalu v njegovi lasti
10	Intervju: Igor Ilič in Anja Pavlin	28	(so)bivanje v mestnem jedru: prebivalci KS Centra radi živijo v središču mesta
12	Pestro dogajanje za vse generacije	29	V Novem mestu zaživel prvi Center za družine
14	Poletje ob Krki, poletno doma	30	V boju proti nasilju: izrednih razmer (žal) še ni konec
16	Odprta srca in roke v Odprtih zidanicah na Trški gori	32	Poletje v knjižnici prinaša dogodek Stripoteka, zaživela tudi knjižnica semen
17	Namig za izlet: navdušujoči kottički domačih krajev	34	Teden ljubiteljske kulture postregel z raznolikostjo in kakovostnimi vsebinami
18	Okusi Dolenjske z vrhunskimi mojstri	36	2. mednarodni bienale likovne vizije, ki bo privabljal smeh
19	Uspešna turistična zgodba z ogromnim potencialom	37	Naša ljuba slovenščina, si še ljuba?
20	Foto utrinki dogajanja	38	Otroci v Vrtcu Ciciban živijo z naravo in se radi gibajo na prostem
22	Investicije v novomeški občini	39	Križanka
23	Odobreni številni projekti sofinanciranja		



Novo mesto
Glasilo Mestne občine Novo mesto

UREDNIK
Jure Marolt

KOORDINACIJSKI ODBOR

Meta Retar, Tina Cigler, Peter Žunič Fabjančič, Urban Kramar, Nataša Jakopin, Sandra Boršič, Vanesa Gazvoda, Manca Čampa Pavlin in Saša Sršen

NASLOVNICA
Peter Žunič Fabjančič

JEZIKOVNI PREGLED
Danica Rangus in Maša Slana

PRODUKCIJA
KONVIKT, Novo mesto

SPLETNA STRAN
www.novomesto.si

NAKLADA
13.500 izvodov

IZDAJATELJ
Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA
župan Mestne občine Novo mesto

JUNIJ 2021

ISSN C508-4547

> Jure Marolt

VROČE V MESTU

Ob vseh padavinah, ki so prevladovali v drugem četrtletju letošnjega leta, se človek kar težko veseli poletja in morja. Preprosto se mora obrniti na bližje destinacije. Morda nekam, kamor lahko pride celo peš? Zakaj bi iskal drugod, če pa imam odlične kar doma?

V luči epidemije je najverjetneje bila – in še je – najbolj prizadeta prireditvena industrija. Ob onemogočenem druženju so prireditve romale na stranski tir. Ne glede na to, ali si izrazito družabna oseba ali bolj samotar, pa je nekaj zelo osvežilnega v tem, da greš lahko, takrat ko se za to odločiš, na lepše.

Občutek imam, da smo bili za domačimi zidovi zaprti več kot leto dni oziroma močno predolgo. In čeprav je obisk kakršnegakoli dogodka s tremi malimi otroci svojstven podvig, raje malo potrpi, kot da le doma ždim. Rima ni naključna. Če jih že ne slišim na koncertih, jih bom pač sestavljal sam. Neposrečenosti navkljub.

Novo mesto s svojo okolico je bilo od nekdaj pristan zanimivih, raznovrstnih dogodkov. Komaj smo dobro »dobil« prenovljeni Glavni trg, naše največje in najbolj čudovito prizorišče na prostem, že nam je bilo tam druženje onemogočeno. Vsem spletnim in interaktivnim dogodkom navkljub to ni bilo isto. Človeka moraš videti, slišati in čutiti v živo.

Pa vendar optimizem nič ne stane. Mnogi celo verjamejo, da je nalezljiv. Vidim lepše dni pred sabo in s tem ne ciljamo samo na podnebne razmere. Zopet vidim, slutim in čutim dogodke. Tudi v srcu se redno pojavljajo. Pa meni ljube ljudi in prijatelje, katerimi se na vroč, lenoben poletni dan družimo nekje v središču mesta.

Naj gre za 1. festival Novomeško poletje, ki bo romal po različnih lokacijah mesta, Odprte zidance na Trški gori, Praznik situl v središču mesta, projekt Krka živi! na naši zeleni lepotici in ob



njej – izgovorov ne bo več. Kdor bo hotel kam iti in si kaj pogledati, bo imel za to veliko možnosti in priložnosti. Doma, ne pa kje daleč stran. Doma.

Človek nekaj resnično pogreša šele takrat, ko mu to vzamejo. Čeprav je to nekaj, s čimer se že dolgo borim, torej da določeno stvar ceniš dovolj in s svojim celim bistvom takrat, ko je na dosegu rok, ne pa šele takrat, ko iz tega ali onega razloga ni več dosegljiva. Podobno je z ljudmi. Pokaži in izreci mu njegovo spoštovanje, ko je še med nami. Nima smisla, da mu poješ hvalnice potem, ko nas je žal že zapustil. Tudi z dogodki je tako. Vedno so bili kar nekoliko samoumevni. Dokler jih ni bilo več.

Torej izgovorov ni več. Na prireditvenem »meniju« za letošnje poletje se najde nekaj za vsak okus. Za avanturiste, pohodnike, glasbene navdušence, ljubitelje umetnosti, zgodovinarske zanesenjake in kulinarčne sladokusce. Dejstvo je, da človek v krajih po Sloveniji in svetu odkrije številne zanimivosti. Prav tako pa je dejstvo, da je veliko zanimivega tudi doma.

V tem času precej negotove prihodnosti preprosto moramo uživati takrat, ko imamo za to možnost. Ko so izpolnjeni vsi pogoji. Ko je na kupu prava družba. Ko je temu primerno vreme. In ko se veliko dogaja. Človek ne rabi preveč. Rabi pa nekaj. Nekaj je dovolj, da sta duša in srce polna. Nekaj, kar bo zaznamovalo njegovo poletje. Ko bo spet vroče v mestu. Dobesedno in figurativno.

POLETNI UTRIP NA DOLENJSKEM

Gregor Macedoni, župan

Prihaja poletje po nekoliko »monsunski« pomladi. Za nami sta naporni jesen in zima. Ne samo zaradi pomanjkanja sonca in krajšega svetlega dela dneva, temveč predvsem zaradi epidemije, zahtevnih ukrepov, dodatnih delitev med nami in nasprotujočih argumentacij skoraj vsega, kar se je zgodilo in kar bi se lahko zgodilo, pa se ni. Toda prav je, da se vseskozi zavedamo družbenega pomena socialnih stikov in občutka za drugega oz. ohranjanja solidarnosti kot temeljne vrednote. Danes vemo, da smo šli zadnje čase v zanikanju tega osnovnega načela družbe včasih predaleč. Vse to zaradi pozitivne naravnosti, da moramo zdržati zgolj še nekaj časa. Tudi sedaj (še) ni čas za premik v drugo skrajnost. Vendar je poletje priložnost, da preživimo čim več časa na zraku in soncu in s tem veliko (oz. največ) naredimo zase oz. za svoje zdravje.

Ponovno se vračajo prireditve. Zelo zahteven izziv za organizatorje, pa vendar so se številni entuziastični posamezniki in organizacije potrudili, da privabijo obiskovalce na športne, kulturne ali zabavne dogodke. Verjamem, da smo številni tovrstno ponudbo pogrešali in da bomo z obiskom prireditve to tudi pokazali. Ponovno odpira vrata Kulturni center Janeza Trdine, gledalci se vračajo na športne tekme, Glavni trg gosti tradicionalne dogodke. Letos se vračajo vsakoletne kolesarske dirke s ciljem na osrednjem novomeškem trgu, gorsko kolesarske in cestno hitrostne dirke na dveh različnih predelih Gorjancev. Vse več je ponudbe za obiskovalce Novega mesta in okoliških krajev. Novi turistični produkti, kot so Odprte zidanice, so se prijeli in verjamem, da bomo tudi letos podprli nov nabor poslovnih idej, ki bodo okrepile turistično ponudbo osrednje Dolenjske. Zgodbo Trške gore bo prav gotovo še povzdignila prenova Kozinove zidanice, ki je načrtovana v pomembnem

partnerstvu z Društvom slovenskih skladateljev. Danes velja, da se ne prodaja več lepe narave, kakovostne hrane itd., ampak predvsem dobre zgodbe. In Marjan Kozina je za številne Dolenjce in tudi širše še neodkrita zgodba. Čeprav vsi poznamo njegovo Kekčevo pesem in skladbo, kot je Na svoji zemlji.

Vse več je aktivnih obiskovalcev Gorjancev in tudi krajev pod njimi. Strateški pristop sistematično izboljšuje ponudbo. Letos se napoveduje ureditev dela Planinskega doma na Gospodični z novimi prenočitvenimi zmogljivostmi. Občina je v Gabrju uredila večnamensko parkirišče kot vstopno točko za Gorjance, zasebnik pa ponuja urejeno možnost vstopne točke v okolici Vahte.

Tudi reka Krka omogoča številne aktivnosti. Priljubljena sta supanje in čolnarjenje, vse več pa je kopalcev, ki niso obremenjeni s spominom na čase, ko je bila rečna voda premalo čista za nakanje in plavanje. Rezultati že nekaj let izkazujejo primernost za kopanje (na odsekih, kjer se izvajajo meritve). Poletje je čas festivalov, kot so Praznik situl, Festival novomeško poletje, Sem glasba, sem mesto, Jazzinty, Novo mesto Short, Nova novomeška glasbe, Teden kultur; ponovno se obetajo projekcije filmov na Glavnem trgu, dogodki v sklopu projekta Krka živi!, gostili bomo Bienale sodobne likovne umetnosti in še bi lahko naštevali.

Vabim vas, da se srečujemo. Srečujemo na dogodkih in srečujemo kar tako. Ker nas to dela skupnost. In ker imamo radi našo Dolenjsko, naše mesto, naše vasi, naše gričke, naše Gorjance in našo reko Krko. Naj nas greje poletno sonce in nam prinese veliko srečnih, zadovoljnih in zdravih dni v prihodnjih tednih in mesecih.



Boštjan Pucelj

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA APRIL–JUNI 2021

OBČINSKI SVET POTRDI PRVI KORAK USTANAVLJANJA NOVOMEŠKE JAVNE UNIVERZE

Na 20. redni seji Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto, ki je znova potekala prek spleta, so svetniki potrdili predlog pripojitve Fakultete za industrijski inženiring Novo mesto in Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto k javni Fakulteti za informacijske študije v Novem mestu z dolgoročnim ciljem ustanovitve javne univerze v Novem mestu.

SPREJETI PREDLOG ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA MESTNE OBČINE NOVO MESTO ZA LETO 2020

Na 19. redni seji so svetniki sprejeli predlog zaključnega računa proračuna Mestne občine Novo mesto za leto 2020. Zaključni račun občinskega proračuna za preteklo leto kljub koronavirusu izkazuje stabilnost občinskih financ, nadaljnje zmanjševanje zadolženosti in ambiciozno investicijsko naravnost.

POTRJEN POSLOVNI PLAN KOMUNALE NOVO MESTO ZA LETO 2021

Svetniki so na seji sprejeli tudi Poslovni plan Komunale Novo mesto, d. o. o., za leto 2021, v katerem je ključni cilj podjetja doseči čiste prihodke iz prodaje v višini 16,4 milijona evrov. V poslovnem načrtu so izpostavili, da želijo zmanjšati količino odloženih mešanih odpadkov na 1.200 ton in povečati količino ločeno zbranih frakcij na 10.000 ton; prav tako so si za cilj zadali realizacijo izdelave 180-ih novih vodovodnih priključkov in obnove 283-ih vodovodnih priključkov. V okviru redne zamenjave bodo po predvidevanjih zamenjali 3.360 vložkov vodomerov in na kanalizacijsko omrežje priključili 116 objektov.

USTANOVITEV JAVNEGA VZGOJNO- IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA OSNOVNA ŠOLA OTOČEC

Po skrajšanem postopku so svetniki sprejeli predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Otočec. S tem se dosednji vrtec na območju Lešnice, ki

trenutno deluje v okviru Vrtca Ciciban Novo mesto, enota Marjetica, z dvema oddelkoma priključi Osnovni šoli Otočec. Po gradnji prizidka k Osnovni šoli Otočec, kjer bodo dobili prostor tudi trije oddelki osnovne šole, bo združen izvedena sočasno z zaključkom gradnje, predvidoma do začetka novega šolskega leta jeseni 2021.

KADROVSKE ZADEVE

Občinski svet je v sklopu kadrovske zadeve kot nadomestnega predstavnika ustanovitelja v svet javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Grm imenoval Mirana Hudoklina; v Upravni odbor Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto je imenoval dr. Blaža Rodiča; v svet javnega zavoda Ekonomska šola Novo mesto pa predstavnico Mestne občine Novo mesto Suzano Hočevar. V Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Mestni občini Novo mesto so imenovali predstavnika Mestne občine Novo mesto Klemna Beličiča, predstavnika Skupne občinske uprave občin Dolenjske Jurca Duha, predstavnika Javne agencije za varnost prometa RS Igorja Roliha, predstavnika Policijske uprave Novo mesto Jožeta Zupeta, predstavnika za srednje šole Iva Šteblaja, predstavnico za osnovne šole in za področje predšolske vzgoje Anko Zupančič in predstavnika starejše populacije Darka Poštraka. Svetniki so podali mnenje o kandidatih za ravnatelja Vrtca Ciciban; pozitivno mnenje so podali Radojki Udovič in Jožef Zec, prednost pa dali slednji. Pozitivno mnenje so podali h kandidaturi za ravnatelja organizacijske enote Višja

strokovna šola zavoda Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma so podali Igorju Hrovatiču in dr. Mateji Colarič Bajc ter dali prednost pri imenovanju obstoječi v. d. ravnateljice. Svetniki so sprejeli tudi sklep o imenovanju Bojana Kekca za nadomestnega predstavnika v Svet javnega zavoda Gasilsko-reševalni center Novo mesto do poteka mandata članom sveta zavoda. Prav tako so sprejeli sklep o imenovanju Igorja Hrovatiča in Mira Škufce za predstavnika soustanovitelja v Upravni odbor Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto za štiriletno obdobje. Podali so tudi pozitivno mnenje Nataliji Novak in Olgi Vodopivec h kandidaturi za ravnateljico Osnovne šole Drska za obdobje od 1. septembra 2021 do 31. avgusta 2026. Občinski svet daje prednost pri imenovanju kandidatki Nataliji Novak. Pozitivno mnenje sta prejeli tudi Zdenka Kavčič in Vladimira Šuštaršič, in sicer h kandidaturi za ravnateljico oz. direktorico Ekonomske šole Novo mesto za obdobje petih let, ter Jasmina Rastoder Kafol h kandidaturi za ravnateljico Dijaškega in študentskega doma Novo mesto za obdobje petih let.

PREMOŽENJSKO PRAVNE ZADEVE

Na področju premoženjskih zadev so se svetniki seznanili s poročilom o realizaciji Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem Mestne občine Novo mesto za leto 2020 in sprejeli sklep o ugotovitvi, da je občina lastnica nepremičnin na Ragovem in Zajčjem Vrhu, kot tudi sklep o prenehanju statusa grajenega javnega dobra na nepremičninah na omenjenih dveh območjih. Občinski svet je potrdil ugotovitve javne koristi za ustanovitev



Peter Žunič Fabjančič



trajne služnosti na nepremičninah za namen ureditve kolesarske steze in pešpoti ob reki Temenici v Prečni ter javne koristi za odkup oziroma razlastitev nepremičnin ter ustanovitev trajne služnosti na nepremičninah za namen gradnje kolesarske poti v Velikem Podljubnu.

OSTALI AKTI

Občinski svet se je seznanil z letnimi poročili o poslovanju javnih zavodov za leto 2020 in s predlogi za izplačilo redne delovne uspešnosti direktorjev, svetniki pa so se seznanili tudi z letnim poročilom o izvedenih ukrepih iz akcijskega načrta lokalnega energetskega koncepta Mestne občine Novo mesto in njihovih učinkih. V prvi obravnavi so svetniki podprli dopolnjen osnutek Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Bučna vas – zahodno od Ljubljanske ceste in soseske Župnca omogočil gradnjo stanovanjskih hiš in ureditev prometne, okoljske, energetske ter komunikacijske infrastrukture. Občinski svet se je v prvi obravnavi strinjal tudi z Odlomkom o spremembah in dopolnitvah Odloka

o ureditvi cestnega prometa v Mestni občini Novo mesto, pri čemer se spremembe nanašajo na območje mestnega jedra. Predlog odloka predvideva izdajo dovolilnic za parkiranje samo stalnim prebivalcem. Izjema so tujci z dovoljenjem začasno prebivanje v Sloveniji v času, ko še ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev stalnega bivališča, in izvajalci službe Zdravstvenega doma Novo mesto, ki bodo prav tako lahko prejeli parkirno dovolilnico. Po skrajšanem postopku je bil sprejet Odlok o spremembi Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v Mestni občini Novo mesto, ki bo s spremembo vseboval merila za vrednotenje letnega programa športa. Ta so bila do sedaj navedena samo v razpisni dokumentaciji za sofinanciranje Letnega programa športa Mestne občine Novo mesto. Svetniki so potrdili tudi prenehanje veljavnosti Odloka o urejanju javnih tržnic v Mestni občini Novo mesto in Sklepa o cenah pristojbin in drugih storitev na javni tržnici in javnih sanitarijah v Novem mestu. Slednji se bo sicer uporabljal še do uveljavitve akta z določenimi cenami za uporabo storitev na javni tržnici in javnih sanitarijah v Novem mestu. Sprejet je bil tudi sklep o potrditvi

lokacijske preveritve v enoti urejanja prostora NM/14-a za objekt Glavni trg 27, ki bo investitorju in delnemu lastniku poslovno-stanovanjskega objekta na omenjeni lokaciji izjemoma omogočil individualno odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev OPN MONM oziroma rekonstrukcijo stavbe s povečanjem prostornine. Občinski svet se je seznanil z Letnim programom športa v Mestni občini Novo mesto za leto 2022, v katerem so kot osrednji cilji predstavljeni dostopnost javne športne infrastrukture, podpora programskih vsebin za vse starostne kategorije, osveščanje o pomenu športnega udejstvovanja, organizacija večje mednarodne športne prireditve, povečanje deleža športno dejavnih mladih, sofinanciranje programov za otroke in mladino ter sofinanciranje strokovnih delavcev, povečanje števila športnikov v tekmovalnih sistemih in ohranjanje števila vrhunskih športnikov, navsezadnje pa tudi povečanje prepoznavnosti športa. Potrjena je bila tudi Prva dopolnitev (I) programa dela Nadzornega odbora Mestne občine Novo mesto za leto 2021, v katerega bodo dodani nadzorni pregledi na podlagi zaprosil državnih organov.

Ugotovili smo, da ne potrebujemo novih vrednot, potrebujemo le pravično družbo, v kateri se bo spoštoval dogovorjen pravni red in pravičnost za vse; kjer se bodo spoštovali dogovori in sprejeti sklepi.

To velja tudi za našo stranko, ki ima v svojem statutu jasno zapisane cilje, ki jih ni treba menjati, ampak samo spoštovati. Stranka pa naj pri realizaciji postavljenih ciljev sodeluje z vsemi strankami. Pri tem mora ideološke teme dosledno odklanjati in nanje javno reagirati, saj smo člani različnih političnih prepričan in nas take teme samo razdvajajo.

Vsak izmed nas lahko prispeva k boljšemu delovanju stranke s konstruktivnim sodelovanjem. Pravico biti kritični pa nam daje aktivno sodelovanje, ne pa tudi zgolj pasivno opazovanje in golo kritiziranje. Zato – ne prepustimo se apatiji, stopimo skupaj, opazujemo ravnanja politikov. Pojdimo na volitve ter izberimo najboljše od tega, kar nam bo ponujeno. Zelo pomembno nam je in si tako prizadevamo, da bi v prihodnjem mandatu imeli več občinskih svetnikov DeSUS-a, saj se o dosti pomembnih vsehbinah, pomembnih za življenje in bivanje starejših, odloča na občinski ravni. Torej nam novih vrednot ni treba izumljati, le uporabljajmo tiste, ki so nam jih privzgojili starši, stari starši, učitelji, tudi številni verski učitelji ... In svet bo lepši ali pa vsaj bolj znošen za vse ljudi, ne samo starejše. Pa priznajmo razlike. Te nas lahko v strpnem dialogu le bogatijo.

Dva občinska svetnika DeSUS-a se med tridesetimi svetniki trudiva uresničiti čim več potreb ljudi. Le to naju vodi pri najinem delu. In pomagajo nama naši člani v odborih občinskega sveta in drugod. Če bi nas bilo več, bi nas kolegice in kolegi pri odločanju v občinskem svetu morali bolj upoštevati – ker v politiki štejejo glasovi, premalokrat argumenti.

(Vir: izvedena anketa med člani in podporniki DeSUS-a, maj 2021, avtorica Darinka Smrke, članica DeSUS-a)

Mag. Adolf Zupan,

vodja svetniške skupine DeSUS



POLETJE V NOVEM MESTU

Prihaja poletje in verjetno že delamo načrte, kako bomo preživeli prosti čas in dopust. Novomeški občini se obeta pestro dogajanje. Poleg tega nas tudi vabijo že uveljavljeni in novi turistični produkti ter razgibana narava dolenske kotline. Pa pogledjmo, kako si lahko poletne dni popestrimo v naši občini.

Letošnje poletje nam bodo popestrile številne prireditve, med katerimi izpostavljam deset najbolj odmevnih:

1. Koncertni cikel Muzika Eklektika – junij in avgust (KCJT)
2. Krka živi – 19. junij (na Krki in ob njej)
3. Odprta kuhna – 11. september (Glavni trg)
4. 6. mednarodni glasbeni festival »Sem glasba, sem mesto« – 6. – 11. september (KCJT)
5. 27. mednarodna kolesarska dirka po Sloveniji – cilj dirke – 13. junij (Glavni trg)
6. Praznik situl – 26. junij (Glavni trg, Dolenjski muzej)
7. Novomeški poletni večeri – julij in avgust (Glavni trg)
8. Mednarodna glasbena delavnica in festival Jazzinty – 16.–21. avgust (mestno jedro)
9. Noč na Krki – 19. junij (Športni park Loka)
10. Skoki v Krko – 3. julij (Kandijski most)

Tradicionalne novomeške prireditve izhajajo iz bogastva naše občine – njene naravne, arheološke in kulturne dediščine.

Za ljubitelje narave je Dolenjska pravo razkošje. Ne glede na to, v katerem delu mesta se nahajamo, nas loči le nekaj korakov od narave. Sam center mesta objema prelepa reka Krka in ob njej se lahko sprehodimo po Župančičevem sprehajališču. Pravi privilegij je, da mesto meji na dva gozdova – Ragov log in Portoval, v katerih so poti idealne za sproščujoče sprehode in rekreativni tek. Ob športnem parku Portoval je urejena mestna plaža, kjer je letos zaživel turistični projekt Z vesli po Krki – izposoja supov in čolnov. Za dobre razglede na mesto in okolico pa se lahko sprehodimo po Kettejevem drevoredu na Marof, ki je prizorišče največjega prazgodovinskega grobišča v Novem mestu. Bogato arheološko gradivo si lahko ogledamo na atraktivni stalni razstavi Arheološke podobe Dolenjske v Dolenjskem muzeju. V sklopu novega turističnega produkta Odprte zidanice pa nas na Trški gori vsak konec tedna vabijo na pokušnjo domačih dobrot izbrane zidanice.

Skladatelj Marjan Kozina je kar nekaj svojih skladb ustvaril prav v eni izmed zidanic na Trški gori. Tako imenovana Kozinova zidanica je bila leta 1992 razglašena za lokalni turistični spomenik in jo nameravajo popolnoma obnoviti do leta 2023, v njej pa bo zaživel kulturno-etnološki center.

Za daljše pohodniške ture in kolesarske adrenalinske užitke so idealni Gorjanci, atraktivni v vseh letnih časih.

To pa je le delček vseh turističnih priložnosti, ki jih ponuja naša občina. Pravijo, da je za srečno življenje potrebna miselna naravnost na to, kaj imamo in kaj lahko počnemo. V naši občini imamo res veliko lepih priložnosti in naravnih danosti. Lepota nas obdaja na vsakem koraku, potrebno je le odpreti oči in srce, globoko vdihniti in stopiti dnevu naproti.

Suzana Hočevar,

svetniška skupina Lista Gregorja Macedonija



ŽIVAHNO POLETJE V NOVEM MESTU

Z obnovo zidanice Marjana Kozine bo na Trški gori nastala Hiša slovenske glasbe. Po projektu odprtih zidanic v Novo mesto tako prihaja še ena zgodba, ki je zrasla v času epidemije. Ta kaže, da mesto v času omejitve ni obstalo, temveč poskuša živeti dalje kljub omejitvam, ki smo jih kot družba sprejeli, da se obvarujemo nevarnosti koronavirusa. Čeprav iz Splošne bolnišnice Novo mesto sporočajo, da imajo zaradi epidemije še vedno veliko dela in je urgentni center še vedno zelo obremenjen, pa se splošni zdravstveni položaj hitro izboljšuje. Na račun čedalje večjega števila cepljenih in truda zdravstvenih delavcev novomeškega zdravstvenega doma se v mestu in okolici že resneje spogledujemo z množičnimi organiziranimi prireditvami in dejavnostmi.

Novomeška občina v poletje vstopa pripravljena na razmah javnega življenja. Predvsem tu izstopajo uspešno izvedeni



PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

JE ČAS ZA NOVE VREDNOTE ALI VRNITEV POZABLJENIH?

Vrednote lahko na splošno opredelimo kot prepričanja, ki nam predstavljajo univerzalna življenjska vodila in so nekakšne strateške smernice našega ravnanja (Musek 2015, str. 27). Pogosto imam občutek, da se moji vrstniki izogibajo pogovora o njih. Morda se bojijo, da jih ne bo nihče poslušal. Politiki, ki krojijo naša življenja prav na vsakem koraku, bi morali poznati vrednote ljudi. Te so za različne generacije različne. Pa jih? Bojim se, da jih ne poznajo. V programih strank pa so vrednote bolj za okras kot za uporabo.

Priznajmo, da je tudi DeSUS danes v resni krizi. Zaton te stranke bi lahko imel na dolgi rok zelo negativne posledice za odnos družbe do socialnega in siceršnjega položaja starejših v Sloveniji in tudi v naši občini. Zato bi stranka DeSUS morala obstati na političnem prizorišču. Res je v preteklih letih premalo naredila za starejše. Kje bi bili, če je ne bi bilo,

pa v resnici ne vemo. Druge stranke so se starejših tako in tako spomnile le v praznih besedah volilnih kampanj.

Dogajanja v DeSUS-u so odraz splošnih razmer v naši družbi, kjer vladajo laži, korupcija, sovraštvo, podcenjujoč odnos do starejših, prepiri na vseh ravneh, nespoštovanje človekovega dostojanstva, slaba kultura dialoga, razslojevanje, potvarjanje zgodovinskih dejstev ... Korona kriza je to hudo stanje le še poglobila. Tudi v naši stranki so na ravni države nepotrebni prepiri, nespoštovanje sprejetih sklepov in ciljev, zgrešena kadrovanja, porivanje zaslužnih pokojnin med socialne kategorije, ne opazi se več sto tisoč starejših in tudi mladih, ki živijo v revščini, v hudih duševnih stiskah, skoraj popolne nedostopnosti do zdravnika, človeka nevednih prenikljivih standardov oskrbe v domovih za starejše. Poslance se poskuša poriniti v vlogo poslušnih strankarskih vojakov, nismo pa jim sposobni priznati doseženih rezultatov, prevečkrat se uporablja izključujoč način izražanja mnenj, prepričan in podobno. Posledice

takega stanja so naraščajoče nezaupanje v stranko, nizka javna podpora, odmiki članov in naših podpornikov.

Morda stanje vsaj malo izboljšujejo prizadevanja in uspehi DeSUS-ovcev v nekaterih občinah, pa tudi naši. Ni nas sram priznati, da včasih ne vemo, kako naprej ...

Pa vendar – ali ni dolžnost naše generacije pozivati k vrednotam, kot so poštenost, medsebojno spoštovanje in kultura dialoga, pravica do dela za dostojno plačilo, ki bo omogočalo dostojanstvo delovnih ljudi in njihovih družin, po upokojitvi pa dostojno pokojnino?

Nam, članom DeSUS-a v Mestni občini Novo mesto ni vseeno, v kakšni družbi živijo in bodo živeli naši otroci, vnuki in seveda tudi mi, upokojeanci. Zato smo s člani in podporniki naše stranke opravili razgovor o tem, ali potrebujemo nove vrednote.

razpisi za šport, kulturo in mlade, v okviru katerih je svoje projekte prijavilo nad 200 organizacij, iz občinske blagajne pa bo v podporo tem projektom namenjenih več kot milijon in 300 tisoč evrov.

Priložnosti za gibanje v naravi bo veliko, na Glavni trg se vrača vse več dogajanja (med njimi tudi Teden cvička, čeprav šele naslednje leto), odprla se je prenovljena mestna plaža, za otroke in mladino pa bo med počitnicami veliko priložnosti za organizirano preživljanje prostega časa.

V naslednjih mesecih nas čaka drugačne vrste odvajanje: od dostavljalcev hrane in srečanj po Zoomo, od praznih cerkva in zaprte terase kavarne. A to bo prijetno odvajanje, zato vabim vse, da se ga udeležite v čim večji meri.

Marko Dvornik,

svetniška skupina NSi

N.Si

ŠE O SKRBI ZA SPOMENIKE NOB

Letos se spominjamo 80. obletnice napada sil osi na slovensko ozemlje in začetka štiriletne okupacije naše domovine. Prav tako smo letos 27. aprila obeležili 80. obletnico ustanovitve OF, odločitve za upor okupatorju, ki je Slovence uvrstil na stran zmagovite protifašistične koalicije.

Štiriletni boj proti okupatorju je zahteval mnoge žrtve, življenja partizanov in aktivistov OF, civilnih žrtev vojne ter nedolžnih talcev, ki jih je okupator ob pomoči domačih izdajalcev usmrtil z namenom zastrahovanja ljudi in maščevanja.

Po vojni so v spomin in opomin na žrtve okupatorja ter v počastitev dogodkov 1941–1945 tudi v občini Novo mesto postavili spominska obeležja na lokacijah, kjer so padli ali bili pokopani udeleženci NOB, kjer so okupatorji ali njihovi pomočniki belogardisti in domobranci izvedli usmrtitve ujetih partizanov, podpornikov NOB ali talcev in kjer so se zgodili dogodki, pomembni za razvoj boja proti okupatorju in njegovim pomagačem. Namen obeležij je, da se tragični dogodki ne pozabijo in ne

ponovijo ter da se spomnimo vseh, ki so svoja življenja darovali za svobodo.

Obeležja so v tistem času postavili in vzdrževali s pomočjo države in lokalne skupnosti, družbeno-političnih organizacij, podjetij, prispevkov sorodnikov žrtev ter krajanov.

V Mestni občini Novo mesto se nahaja 106 spomenikov in spominskih obeležij NOB, od tega jih je 65 vpisanih v register nepremične kulturne dediščine. Mnoge je zob časa že načel in kljub temu da sorodniki žrtev, krajanji, podjetja z donacijami in nevladne organizacije skrbijo za njihovo urejenost in jih vzdržujejo, so potrebni obnove.

Lastnica spomenikov je večinoma občina, v manjšem številu država, izjemoma je lahko spomenik v zasebni lasti. Zakon o varstvu kulturne dediščine v 2. členu določa, da pri uresničevanju javne koristi varstva dediščine država, pokrajine in občine sodelujejo z lastniki dediščine, poslovnimi subjekti, nevladnimi organizacijami in civilno družbo v okviru, ki ga določa 73. člena tega zakona.

Žalosten in sramoten je pogled na spomenike padlim na Malem Slatniku, Podgradu, na pokopališčih v Šmihelu in Otočcu, na spomenik na Marofu, kjer je grob šestih borcev Cankarjeve brigade, na spominski park na Kuzarjevem Kalu in še bi lahko naštevati spominska obeležja, kjer so črke zbledele, plošče in kamen razpokali ali se temelji pogreznili. Sklepamo, da MONM kot lastnica spominskih obeležij zelo slabo skrbi za svojo lastnino in kulturno dediščino, ki predstavlja dogodke iz naše preteklosti. Minimalna sredstva v proračunu občine so predvidena le za urejanje spominskih obeležij in za to namenjeno cvetje, rože in sveče, za morebitno obnovo spomenikov občinski finančni načrt ne vsebuje nobene postavke.

Če se ne motim, je v zadnjih letih občina finančno sodelovala le pri ureditvi okolice pri Beceletovi jami in pri obnovi ter prestavitvi spomenika NOB v Gabrju, a pri slednjem ne zaradi stanja, v katerem se je nahajalo spominsko obeležje, temveč zaradi nujne prestavitve spomenika ob rekonstrukciji križišča. V hudo žalostnem stanju je med drugim tudi spomenik NOB v Bučni vasi, delo arhitekta Jožeta Plečnika. Mestna občina Novo mesto sicer načrtuje sanacijo in prestavitev spomenika na vidnejše mesto. Samo upamo pa lahko, da ni edini razlog za prestavljanje spomenika v nekih občinskih interesih, morda povezanih celo z namero o prodaji zemljišča,

na katerem trenutno stoji spomenik. To bi pomenilo, da tudi pri ostalih obeležjih lahko upamo na obnovo le v primeru, če bi imela od tega občina koristi, ne pa zato, ker jih je dolžna vzdrževati.

V preteklosti je občina Novo mesto praznovala svoj občinski praznik 29. oktobra v spomin na dan, ko se je na Brezovi Rebri leta 1941 zbrala skupina partizanov in ustanovila 1. novomeško četo, ki je nato odšla v napad na nemško postojanko na Bučki. Danes je 29. oktober, spomin na ustanovitev Novomeške čete, spominski dan novomeške občine, a prošnja mestni občini za finančno podporo obnovi spomenika na Frati pri Brezovi Rebri, ki se danes sicer nahaja v občini Žužemberk, je naletela na gluha ušesa. Kljub temu podžupan Mestne občine Novo mesto ni imel zadržkov in se je lani ob otvoritvi obnovljenega spomenika prišel fotografirati za objavo v medijih. No, letos jeseni bomo obeležili 80. obletnico ustanovitve Novomeške čete in bo imel župan ob spominskem dnevu Mestne občine Novo mesto priložnost za popravni izpit.

Poraja se nam vprašanje, ali župan nima odnosa do naše zgodovine ali se je celo sramuje. S svojo pasivnostjo nas zagotovo ne prepriča v nasprotno. A vprašati se moramo tudi mi, občani, ali smo prek svojih organov v KS, občinskih svetnikov in drugih institucij ter organizacij naredili dovolj in s potrebno glasnostjo, da se odgovorni zavedo pomena pomnikov naše preteklosti ter prisluhnejo našim zahtevam in argumentom.

Kakorkoli že, če župan v skoraj sedmih letih županovanja ni uspel rešiti in se zavedati sramote propadajočega prvega Narodnega doma v Sloveniji, ki bi moral biti ponos in simbol Novega mesta, potem tudi ni pričakovati, da se bo posebej zavzemal za zgledno vzdrževanje in obnovo spomenikov ter spominskih obeležij iz NOB. Naša naloga je, da s svojo aktivnostjo in zgledom prispevamo k spremembi trenutnega stanja na tem področju.

Srečko Vovko,

predsedstvo ObO Socialnih demokratov NM

SD SOCIALNI DEMOKRATI

ŽIVLJENJE Z REKO KRKO

Po dolgem obdobju različnih omejitev zaradi COVIDA-19 se kažejo obetavnejši dnevi, ki omogočajo različne aktivnosti v večjem obsegu. Dobro poznana prireditel Krka živi! ponuja veliko možnosti za aktivnosti ob reki in na njej. Prebujajoča se narava, ki bregove Krke odene v zelenje in mavrico cvetov, nudi obiskovalcu obilo užitek. Preplet narave, urejenega grajenega prostora in šumenje reke obiskovalcem pričarajo občutek ugodja in sprostitve. V mestnem vrvežu ob obilici obveznosti, stresu in večnem pomanjkanju časa se ob plovbi po naši rečni lepoticci lahko napolnimo s potrebno energijo. Če nismo ravno navdušeni nad pozibavanjem in pljuskanjem vode, pa se ob bregovih reke Krke razprostirajo lepe sprehajalne poti, ki omogočajo rekreativne dejavnosti na prijetnem spomladanskem soncu.

Žal iz obilice lepote na bregovih Krke izstopajo določene točke, ki s svojo podobo kazijo harmonijo rečnih bregov. Z leti se pojavlja vse več ruševin in zapuščenih objektov, ki so nevdrževani. Vzroki za takšno stanje so najbolj znani lastnikom, ki pa žal ne zmorejo ali ne želijo izboljšati celotne podobe obrečnega prostora. Zato velja poziv vsem lastnikom nepremičnin na bregovih reke Krke, da tudi v bodoče posvečajo svojo skrb za lepo in urejeno podobo njihovih nepremičnin ter po najboljših močeh prispevajo k lepši podobi naših bregov.

Reka Krka deli Novo mesto na levi in desni breg. Zaradi povezovanja občanov Novega mesta v simbolnem smislu in lažjem prehajanju med bregovima reke Krke, je SDS mestni občini podal pobudo za izgradnjo nove brvi v Irči vasi. Od ideje je preteklo že več kot šest let, vendar zaradi nenehnega pritoževanja nad upravnimi postopki žal še vedno ni prišlo do uresničitve projekta.

Upam, da bo letošnje leto zdravstveno in vremensko primerno za izvedbo vseh športnih in kulturnih dogodkov, ki so v načrtu.

Prav tako si želim, da bi se neustrezni objekti in okolica ustrezno uredili ter da bi realizacijo brvi v Irči vasi dočakali v razumnem času. Da pa bi vse navedeno lahko v največji meri doživeli, vas vabim, da se srečamo na reki ali na njenih bregovih. Pa naj bo to ob organiziranih dogodkih ali individualno, v vašem prostem času. Vse dobro vam želim.

Peter Kostrevc,

podžupan, svetniška skupina SDS

SDS

TURIZEM V ČASU EPIDEMIJE

Svetniška skupina SLS je v glasilu Novo mesto pred časom objavila prispevek na temo turizma in podeželja. Vsebina prispevka se je nanašala na podatke, da mestna občina izvaja projekte le v mestu, svetniška skupina pa je predlagala, da se pospešeno izvaja tudi projekte na podeželju.

V času epidemije, ko smo ljudje bili oziroma smo deloma še omejeni na bivanje znotraj občine, smo spoznali, da pogosto hrepenimo po obiskovanju tujih znamenitosti in mest, medtem ko domačih krajev v resnici sploh ne poznamo dobro. Obisk turistov se je v

času epidemije na podeželju povečal, saj se turistični tokovi usmerjajo tja, kjer je manj gneče, kjer sta domačnost in varnost ob stiku z naravo.

V Mestni občini Novo mesto je veliko takih zanimivih destinacij, ena od teh pa je Machova učna pot, ki z obstoječimi naravnimi in kulturnimi danostmi predstavlja zgodbe in dosežke iz preteklosti ter jih tako ohranja za prihodnost. Izvajajo se vodeni pohodi po Machovi učni poti, preučevanje metuljev na dogodku Noč metuljev, razstave izdelkov domačih obrti in slikarskih del.

Naslednja zelo zanimiva in poučna postaja je grad Mehovo, ki mu domačini pravijo kar Mali ali Podgorski Triglav. Sprehod med košenicami in potmi pokaže prelep pogled na Gorjance in Trdinov vrh. V bližini se nahaja še ena zgodovinska znamenitost, in to je Brulčev mlin, kamniti mlin, ki je kot tak tudi eden najstarejših v državi ...

Za vse tiste, ki boste prebrali ta prispevek, moram napisati, da to ni propagandno sporočilo. V svetniški skupini SLS menimo, da je treba vsakemu občanu omogočiti, da si ogleda našo bogato zgodovino. Prav pa je tudi, da »podgorske« kraje obiščemo večkrat, ne samo sedaj, ko je epidemija, ali v času lokalnih volitev (kar bo drugo leto). Mogoče se srečamo kmalu.

Martina Vrhovnik,

Slovenska ljudska stranka

SLS
Slovenska ljudska stranka



NAJ BLOK 2021
v upravljanju Zarje d.o.o. Novo mesto

PRIJAVE
do 19. 07. 2021

Prijavite se lahko preko prijavnice, ki jo najdete na naši spletni strani www.zarja.si in jo pošljete po pošti na sedež družbe ali po elektronski pošti na najblok@zarja.si.

ZARJA d.o.o. Novo mesto



> Jure Marolt

IGOR ILIĆ IN ANJA PAVLIN, INJA MUSIC

»FESTIVAL NOVOMEŠKO POLETJE JE LAHKO NAŠ LENT, NAŠ FESTIVAL LJUBLJANA – V MANJŠEM OBSEGU, A NIČ MANJ KAKOVOSTEN.«

Igor Ilić in Anja Pavlin sta INJA Music – dvojec, ki je najbolj zaslužen, da smo v lanskim jeseni lahko uživali v 1. Festivalu nove novomeške glasbe, vsej norosti glede epidemije navkljub. Letos bosta zgodbo še precej nadgradila. V poletnih mesecih bo v dolenski prestolnici premierno zaživel Festival novomeško poletje. Cilji v zvezi z njim so dolgoročni in velikopotezni, šlo naj bi za dogodek, na katerega bo lahko ponosen sleherni Novomeščan, pritegnil pa naj bi tudi obiskovalce iz celotne Slovenije.

Kdaj sta vedela, da želita v svojem kraju ustvariti večji, vsakoletni festival?

I: Ideja za večji festival se je pri naju porodila že lani, vendar pogoji takrat za kaj takega niso bili primerni. Začeli bomo v juliju, priredili pa ga bomo na štirih različnih lokacijah – v Parku Rastoče knjige pri knjižnici Mirana Jarca (Jurski Par – Jure Longyka in Jure Tori, 7. julij; Dimek & Davor Klarič, 21. julij), na ploščadi pred Kulturnim centrom Janeza Trdine (Daniel Vezoja in Bort Ross, 17. julij; Marina Martensson trio, 30. julij), na grmskem gradu (DAN D – Tiho, 21. avgust), in na še eni lokaciji, ki naj za zdaj ostane skrivnost. Prav tako naj ostane skrivnost tudi skupina, ki bo nastopila. Bo pa lepo presenečenje.

A: Ne želimo se prekrivati z drugimi producenti in dogodki v Novem mestu, se bo pa v dolenski prestolnici med poletjem kar veliko dogajalo. Predvsem pa pripravljamo res lepo presenečenje konec avgusta. Nekaj, kar res ne gre zamuditi.

Že 1. Festival nove novomeške glasbe v lanskem letu je, glede na vse, kar nas je v tistem trenutku obdajalo, mejil na organizacijsko norost. Kaj vaju je gnalo?

I: Malo pogum, malo norost, malo želja, veliko entuziazma in spodbude iz pravih strani. V sklopu 100. obletnice novomeške pomladi, ki smo jo Novomeščani praznovali lansko leto, se je lansko poletje v treh večerih prvič zgodil 1. Festival nove novomeške glasbe, ki so ga obiskovalci pozdravili z navdušenjem. Festival je potekal v organizaciji ter ob sofinanciranju produkcijske hiše in založbe Inja Music, Mestne občine Novo mesto, Zavoda Novo mesto, Knjižnice Mirana Jarca, Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Športnega kluba Košenice in pridruženih sponzorjev tematskega leta Novomeška pomlad.

A: Odziv nastopajočih in obiskovalcev ljudi je bil res odličan. Dva dogodka sta bila pred KCJT, eden na grmskem gradu, seveda ob upoštevanju vseh preventivnih

ukrepov. Ampak ljudje so bili res željni dobre glasbe in nastopov v živo. V sklopu 100. obletnice novomeške pomladi smo hoteli podpreti in izpostaviti novo novomeško glasbo in nove avtorje, tudi ali prav zaradi te situacije.

I: Osnovna ideja je bila, da se ne čaka naslednjih 50, 100 let na novo obletnico novomeške pomladi, ampak da že zdaj naredimo nekaj trajnega. Iz tega se je rodilo tudi ime novega festivala, iz novomeške pomladi v novomeško poletje. Želja je, da postane tradicionalen, da pritegne ljudi tudi od drugod.

Začeti z novim festivalom je nekaj povsem drugega, da ta postane zvezda stalnica, nekaj, kar ljudje od blizu in daleč vsako leto nestrno pričakujejo. Kako bosta to dosegla?

I: Želja je, da se v Novem mestu začne razvijati festivalski turizem tudi zato, ker pozabljamo, da je to zelo pomembna veja gospodarstva, z njim pa tudi glasba ...

A: Zdaj so popularni butični festivali, ki mestu prinesejo zelo veliko. Novo mesto preprosto mora na festivalski glasbeni zemljevid, to si že zaradi obilja glasbe pri nas zasluži. Že v preteklosti je bilo mesto glasbe, danes pa ni čisto nič drugače. Dogaja sem nam novi novomeški val.

I: Želiva, da se nekaj večjega rodi iz obletnice novomeške pomladi in da v

Novem mestu zaživi festivalski turizem v sodelovanju z drugimi producenti. To je dolgoročni projekt, ki bi se dogajal skozi celo poletje, od konca junija pa do začetka septembra. Letos bo zaradi situacije program še nekoliko okrnjen.

Kaj lahko torej pričakujemo od 1. Festivala novomeško poletje? Se glasba vrača k svojim koreninam?

A: Glasbenike zelo cenimo in temu primerno morajo biti tudi plačani, tako jih bomo tudi sprejeli. V zadnjih mesecih je nastalo veliko nove muzike, ki smo jo ustvarjali v studijih. Ko si pravi glasbenik, je to poslanstvo, vedno se bo ustvarjalo in to me res veseli.

I: Festival bo žanrsko širok in odprt, poudarek pa bo na umetniški sceni. Izpostavili bomo kakovostno glasbo; najin cilj je, da pripeljemo res kakovostne rock in pop izvajalce.

A: Špili v živo so zelo pomembni za promocijo glasbenikov in njihovih izdelkov. Ti pridejo najbolj do izraza ravno takrat, ko se lahko predstavijo pred živim občinstvom. Glasbeni uredniki pravijo, da je trenutno tako veliko nove glasbe, da komaj dohajajo.

Kako je epidemija vplivala na ustvarjalni proces glasbenikov? Jih je kaj zatrla?

I: Če glasbenika zapreš, bo pač ustvarjal. Dokler se je lani dalo delati zunaj, smo vztrajali, vsi so delali v omejenih kapacitetah, jeseni pa se je pač vse zaprlo. Zato moraš vedno iskati nove priložnosti, neke nove ideje.

A: Lani so se v Novem mestu – in povsod drugje – vsi potegnili nekoliko nazaj – in večinoma tudi niso imeli druge izbire, midva pa sva vseeno poskusila srečo in ta drznost se nama je obrestovala. Zadnji koncert lanskega 1. Festivala nove novomeške glasbe na grmskem gradu je bil 18. septembra, dan kasneje so bili na primer že drugačni pogoji.

I: V nekem kontradiktornem smislu je bilo lani nama lažje narediti nekaj »na hitro« kot pa inštitucijam, ki morajo programe vnaprej pripraviti – tega nama ne bi uspelo brez izdatne pomoči, tukaj moramo izpostaviti Zavod Novo mesto, Knjižnico Mirana Jarca, Javni sklad za kulturne dejavnosti in Mestno občino Novo mesto. Vsi so pristopili k temu projektu, brez njih ga ne bi bilo. Sicer sva to sama organizirala, ampak brez pomoči nama ne bi uspelo in v krizi smo vsi stopili skupaj. Tudi v letošnjem letu so poleg sponzorjev projekta vsi



velikodušno pristopili, za kar sva vsem izjemno hvaležna.

Kakšni so vajini načrti glede koncertnih prizorišč v prihodnje? Kje vse bi lahko uživali v glasbenih presežkih?

I: Iščemo tudi alternativne lokacije v Novem mestu. Ta festival želimo delati na različnih lokacijah, da se te še toliko bolj uveljavijo kot koncertna prizorišča. To pomeni, da bo tudi ljudem bolj zanimivo, tako Novomeščanom kot turistom.

A: Že letos smo načrtovali, da izkoristimo tri atrije na Glavnem trgu, ampak zaradi omejitev to ne bo mogoče. Bo pa to morda možno že prihodnje leto, kar je idealno za butične koncerte.

I: Festivali turizem ima ogromen potencial – da recimo nekdo pride v petek sem na koncert, soboto uporabi za ogled kakšnega drugega turističnega dogodka pri nas, npr. obisk zidanic na Trški gori ali kakšne od mnogih kulinarčnih destinacij na Dolenskem, zvečer gre na nov koncert in v nedeljo domov. Tukaj vidim priložnost v povezovanju ponudnikov; to ima lahko pravi vzajemni element in potencial. Prvo leto želimo postaviti festival na novo, znotraj njega pa bionalno organizirati še Festival nove novomeške glasbe.

Kaj je vajino osebno poslanstvo? Kaj vse ponuja Zavod INJA Music?

A: Tu sva za mlade, neuveljavljene glasbenike. Tiste, ki šele začenejo, vstopajo na glasbeni trg. Spoznala sva se, ko sva sodelovala pri Tretjem kanuju in sva se takoj ujela. Najprej je bilo mišljeno

samo kot založba, sedaj pa je to zavod in produkcijska hiša.

I: Nudiva vse, kar glasbeniki potrebujejo za uspešen preboj na glasbeni trg – od produkcije, postprodukcije, pomagava pri songwritingu, aranžiranju, snemanju videospotov, celostni grafični podobi, odnosi z javnostmi, tudi organizaciji koncertov ... vse, kar rabi izvajalec, ki bi rad vstopil na trg, pa ne ve, kako bi to storil. Midva iščeva kakovost in pripadnost glasbi. Ne greva v komercialno glasbo, najpogosteje se znajdeva v neki indie pop glasbeni sferi.

A: Tukaj je talent, definitivno je veliko talenta, ki ga je potrebno izoblikovati. Glasbenike vodiva, usmerjava, pokaževa, kako je treba pristopiti npr. na socialnih omrežjih, kako pristopiti do publike, kakšni promocijski pristopi pridejo v obzir. Talentov nam ni treba iskati, ker jih imamo veliko doma.

Ko se človek z vama pogovarja, se ne more znebiti občutka, da sta velika lokalpatriota, da živita in dihata z Novim mestom ...

I: Absolutno sva lokalpatriota, sicer se ne bi toliko angažirala. To velja tudi za ta festival – ko bo prvega konec, bova vanj vložila eno leto dela.

A: Pri tem festivalu gre v večini za organizacijo in s tem povezanimi birokratskimi postopki. Tudi za kreativno, ampak organizacija je v prvem planu. Ampak močno čutiva poslanstvo, da podpirava domače glasbenike, in tukaj se je tudi rodila želja po tem festivalu. Želiva ustvariti nekaj, na kar bomo ponosni vsi Novomeščani.

PESTRO DOGAJANJE ZA VSE GENERACIJE

Glavni trg s prihodom toplejših dni močneje zaživi v barvitom dogajanju, letos pa doživetja, ki bodo popestrila vrvež mestnega jedra, pričakujemo še z večjim veseljem. Poleg že tradicionalnih poletnih dogodkov, kot so Praznik situ, Novomeški poletni večeri, festival uličnega gledališča Rudi Potepuški in Kino na trgu, bodo mladi in manj mladi obiskovalci lahko preizkušali spretnosti mečevanja in lokostrelstva na viteškem taboru, v mestu spoznavali podeželje, bogatili svojo dušo na pogovornih večerih v Hotelu Center in raziskovali zvoke v zvočni galeriji Arkade.



GLAVNI TRG BODO ZASEDLI VITEZI

Poleg prijetnih gostinskih teras že od marca ob sobotah dopoldne obiskovalce v mestno jedro vabi Novomeška tržnica, od junija do septembra pa bodo enkrat na mesec ob nedeljah na Glavnem trgu svoj tabor postavili vitezi. Z njimi se boste med 10. in 18. uro lahko pomerili lokostrelstvu in mečevanju s pravimi meči, si nadeli viteški oklep in preizkusili viteško orožje, se fotografirali na prestolu, ob tem pa boste morali paziti, da jih ne ujezite in ne končate na mučilnih

napravah. Bolje bo, da viteze prepričate, da vam postrežejo kaj za pod zob na svojem kurišču ali izberete kaj iz stojnice s srednjeveškimi artikli. Prvič bodo vitezi Novo mesto zasedli v nedeljo, 11. julija. V primeru slabega vremena se tabor prestavi na naslednjo nedeljo.

ZGODBE, KI NAS BOGATIJO, V HOTELU CENTER: POGOVORNI VEČERI OB GLASBI IN DOBRI HRANI

Poletni večeri bodo v Hotelu Center obarvani s pogovori z zanimivimi gosti iz

Slovenije in tujine, ki bodo obiskovalcem predstavili svoje izjemne življenjske zgodbe. Ob navdihujočih pripovedih gostov z različnih področij delovanja (šport, kultura, znanost idr.) bodo v Hotelu Center za prijetno vzdušje poskrbeli tudi z nastopi mladih glasbenikov in pogoštitvijo, v okviru katere bodo predstavili lokalne ponudnike kulinarčnih dobrot. Obenem bodo obiskovalce spodbudili k spoznavanju ponudnikov v mestnem jedru, kajti v izbranem lokalu se bo skrival namig, ki bo obiskovalcem razkril zanimiv podatek o gostu.

VESELA DOŽIVETJA BODO V MESTO PRINESLA KOŠČEK PODEŽELJA

Ekipa »Vesela doživetja« vas v poletnem času ob torkih in četrkih vabi na zanimive, zabavne in poučne programe na temo »iz podeželja v mesto«. Dogodki za odrasle in družine se bodo odvijali v mestnem jedru, vsak zadnji četrtek v mesecu ob 18. uri. Programi za radovedne in aktivne otroke pa se bodo vrstili vsak zadnji torek v mesecu ob 10 uri. Dedki, babice in starši ste toplo vabljeni, da pripeljete otroke od petega leta dalje na vodene dogodivščine, med katerimi bodo odkrivali zgodbe in ustvarjali, vi pa si lahko brez slabe vesti vzamete čas zase ali za prijatelje. Vsebine posameznih dogodkov bodo objavljene teden dni pred dogodkom na www.veseladozivetja.si in na strani Facebook strani Vesela doživetja.

ZVOČNA GALERIJA PRED ROTOVŽEM KOT PROSTOR RAZMISLEKA IN RAZISKOVANJA ZVOKOV

Od sredine junija lahko obiskovalci Glavnega trga pred rotovžem brezplačno prisluhnejo igri zvokov v zvočni galeriji Arkade. Štirikanalna zvočna galerija omogoča prostorsko poslušanje med sprehajanjem pod značilnimi novomeškimi arkadami in vzpostavlja posebno galerijo na prostem, ki prepleta kulturno in arhitekturno dediščino z visoko kakovostno eksperimentalno in elektronsko produkcijo. Pri zvočni galeriji Arkade sodelujejo umetniki, ki delujejo

na presečišču sodobne klasične, filmske in elektronske glasbe. Z nevsiljivo, atmosfersko intervencijo zvočna galerija Arkade oživlja mesto tudi v času, ko na Glavnem trgu ni dogodkov. Ko se mesto umiri, ga zvočna galerija Arkade oživi in mimoidočim ponudi prostor razmisleka in raziskovanja zvokov v čudovitem ambientu prenovljenega Glavnega trga.

AVGUSTA TRETJIČ V KINO NA TRGU

Kino na trgu se med 11. in 15. avgustom vrača pred mestno hišo. Tudi tokrat nam bo postregel s slovenskimi in tujimi



Peter Žunič Fabjančič

POLETJE OB KRKI, POLETNO DOMA

Teško pričakovano poletje prinaša nova doživetja in sproščenost, ko lahko po dolgi in neverjetno deževni pomladi končno pustimo dežnik doma. Vsi v ekipi Zavoda Novo mesto smo ta čas nestrpno pričakovali, saj smo pripravili celo paleto dogodkov, ki bodo popestrili in obogatili preživljanje prostega časa Novomeščanom in gostom v mestu.



športni prireditvi, SUP tekma za Pokal Slovenije in ekshibicijska kolesarska tekma, ter družabni glasbeni program s koncerti na treh lokacijah.

SKOKI V KRKO 2021

Po letu premora se v središče Novega mesta ponovno vrača tudi izjemno priljubljena in prepoznavna prireditev Skoki v Krko. Letošnja, že sedma izvedba, bo potekala v soboto, 3. julija. Pričakujemo okrog 12 pogumnih skakalcev iz Slovenije in bližnjih držav, kar pomeni, da bomo zagotovo doživeli spektakel, ki smo ga bili vajeni v preteklih letih. Seveda bomo prireditelji poskrbeli za bogat in atraktiven spremljevalni program, obeta se tudi posebno presenečenje, ki pa naj za zdaj še ostane skrivnost ... Ker smo naročili lepo vreme, spodbujamo obiskovalce, da si pravočasno priskrbijo svoja plovila in si prireditev ogledajo z vodne gladine, od koder je pogled na celotno dogajanje preprosto najlepši.

POLETNI KCJT

Nekoč je bilo pred Kulturnim centrom Janeza Trdine nabasano parkirišče, sedaj pa sta tam na novo urejena prireditvena ploščad ter prijeten lokal z vrhunsko postrežbo in izbiro, tako da je ta novomeški kotiček kot nalašč za preživljanje poletnih večerov. Program na terasi pred KCJT zajema glasbene in gledališke dogodke, odprl pa se bo 8. junija z **novomeško mestno godbo**. Pred KCJT boste lahko prisluhnili izbranim koncertom iz cikla **MUZIKA EKLETIKA** – sestavljajo ga izvorni, inovativni in kakovostni glasbeni dogodki, ki s svojo ekskluzivnostjo nagovarjajo tudi širše slovensko občinstvo. Prav tako bo na terasi pred KCJT od 16. do 21. avgusta potekal odmeven mednarodni festival **JAZZINTY**, ki v Novem mestu poteka že 20 let in predstavlja enega večjih mednarodnih festivalov v Sloveniji.

Kulturni program bo v organizaciji Zavoda Novo mesto potekal tudi na gradu Grm, kamor vas vabimo, da si ogledate predstavi Večno samska in Erotika po Emeršiču, obe v produkciji Špas Teatra. Če se nam zgodi kakšen hladen in deževen poletni dan, pa ga lahko izkoristite za obisk **GALERIJE KOCKA** ali »kavčarsko« spremljanje rastoče spletne zbirke dobre glasbe **KOOB SESSIONS**.

Festival **SEM GLASBA, SEM MESTO** smo prestavili s pomladnega na jesenski termin. Letos bo poudarek na eksotičnem flamenku. Vsi, ki se nam ob tem vznemirijo čutila, se vidimo v začetku septembra. Več o kulturnih dogodkih najdete na www.znm.si/kultura.

RAZIŠČIMO DOMAČO POKRAJINO

Velikokrat se zgodi, da dodobra raziščemo kraje, kamor odpotujemo na počitnice, ne vemo pa, koliko znamenitosti in zanimivosti lahko najdemo kar doma. Občanu Mestne občine Novo mesto lahko popestri počitnice tudi marsikatera turistična ponudba Novega mesta in okolice, ki je zares raznovrstna. Sploh v poletnih mesecih, ko se odpre več možnosti za izvajanje aktivnosti v naravi, ki so v toplih poletnih dneh še posebej v užitek. Za spuste po Krki in Temenici poskrbi agencija **Green Adventure**, ki vas s svojimi produkti v okviru paketa Green River Kayaking popelje na atraktivna doživetja s kajaki. Vsako soboto ob enajstih dopoldne pa se lahko na Loki vkrcate na **Rudolfov splav** in uživate v počasni plovbi po okljuku Krke pod starim mestnim jedrom.

Po mehko razgibani Dolenjski s toplejšim vremenom in številnimi kolesarji zaživijo tudi kolesarske steze, poti in manj prometne ceste s čudovitimi razgledi na domačo pokrajino. V TIC Novo mesto si lahko po novem izposodite e-kolesa, po želji pa lahko tudi najamete kolesarskega vodnika.

Okoliški griči, Gorjanci, koča Pri Gospodični in Trdinov vrh so skozi vse leto oblegani, v poletnih dneh pa še toliko bolj. Turo na Trdinov vrh lahko pričnete tudi iz mesta, saj do tja vodi označena planinska pot, ki vabi na celodnevni pohod. Čedalje bolj priljubljena med pohodniki kot tudi ljubitelji kulinarike in dobrih vin je Trška gora. S ponodbami, kot sta **Odprte zidanice** in Degustacije v vinski kleti Colnar, nudi to, kar obiskovalec vinorodne gorice Trška gora navsezadnje tudi pričakuje: dobro kapljico in izvrstno domačo hrano.

Aktivnostim na prostem se lahko predate tudi na Otočcu. Še posebej priljubljen je obisk **Pustolovskega parka** pri hotelu Šport. Večkrat nagrajeno igrišče za golf je priljubljeno med golfisti, saj ga obiskujejo igralci iz Slovenije in tujine, predvsem iz bližnje Hrvaške. Z golf palico pa se lahko preizkusite tudi, če ste povsem brez izkušenj, saj je temu namenjen t. i. driving range, kjer vadite osnove in začnete nizati prve uspele udarce.

Kaj pa naše staro srednjeveško mesto? Na Glavnem trgu se poleg čedalje bogatejše kulinarčne ponudbe razvijajo posamezni turistični produkti, s katerimi si obiskovalci in tudi prebivalci Novega mesta obogatijo dan. Taka novost raziskovalne narave je **Trip in the bag**. Aktivnost, ki še najbolj spominja na lov na zaklade, vas bo popeljala v skrite in zgodovinske kotičke Novega mesta ter vam zagotovila nepozabno celodnevno družinsko dogodivščino. Naprodaj je v TIC Novo mesto.

Poletje je že samo po sebi poseben letni čas, če živite v Novem mestu, pa je poletje lahko prav čarobno. Ekipa Zavoda Novo mesto vam želi nepozabne poletne dni in noči!



Z VESLI PO KRKI

Če vas, sprehajalci in raziskovalci, zanese na mestno plažo na Loki, boste opazili osveženo podobo lesenih površin za posedanje in sončenje, prav tako pa smo prenovili in v lično leseno fasado oblekli shrambo za plovila. Vsak delovnik od treh popoldne ter med vikendi so od desetih dopoldne in vse do osmih zvečer na voljo in v izposajo supi ter leseni čolni na vesla. Želite preživeti rojstnodnevno praznovanje na supu ali čolnu? Povabiti prijatelje in goste na ogled mesta z gladine Krke? Pripraviti razgibano popoldne za svojo družino? Na vodni gladini izvajati jogo? Temeljito razgibati telo z veslanjem? Vse to in še več ob ohladitvi, ki iz naše zelene in sveže lepote Krke veje v vročih poletnih dneh, lahko doživite kar doma, v Novem mestu.

Ker pa je Krka preprosto navdih in odličan prostor doživetij in druženja, vas z veseljem vabimo, da se nam 19. junija pridružite na prireditvah ob odprtju projekta **KRKA ŽIVI!** in istega dne na tradicionalni novomeški prireditvi **NOČ NA KRKI**. S številnimi aktivnostmi bomo poskrbeli, da bo ob reki Krki na obeh bregovih v središču Novega mesta še posebej živahno. Celodnevno dogajanje bo razdeljeno na dopoldanski in popoldanski del. V prvem delu je predvidena predstavitev različnih, s Krko povezanih društev in njihovih aktivnosti, v popoldansko-večernem delu pa bosta v sklopu prireditve Noč na Krki potekali dve



POLETNI
KCJT
KC Janeza Trdine



IZPOSOJA
SUPOV
IN
COLNOV

064 12 99 22
Krka ŽIVI

ODPRTA SRCA IN ROKE V ODPRTIH ZIDANICAH NA TRŠKI GORI

Sem ravno v tistih letih, ko nisem več mlad, star tudi ne. Včasih sem bil sam, danes nas je pet. Torej se vse prostočasne aktivnosti prilagajajo temu. Kam lahko gremo, da bo lušno za vse. Na presenetljivo sončno soboto smo tokrat res zadelo terno. Najprej smo si ogledali živali in hleve na Bajnofu, potem pa šli peš proti Trški gori.

Tam me je docela navdušila zgodba projekta Odrpote zidanice. Se sprehodiš, usedeš, kaj dobrega poješ in spiješ, vse to spremlja čudovita kulisa, ki te s pogledom zapelje od številnih vinogradov do Gorjancev, celotno vzdušje je neverjetno spokojno in blagodejno. Kot da bi v vsega nekaj minutah pobegnili iz mestnega vrveža in pogosto prenatrpanega vsakdana v njuno popolno nasprotje.

Enajst ponudnikov ustvarja res presežno zgodbo. Vsako soboto in nedeljo nekateri med njimi na stežaj odprejo vrata s svojimi domačimi dobrotami in odlično vinsko kapljico. In prav to mi je bilo najbolj všeč. Ta občutek, da sem spet pred babičino pečjo in uživam v njenih kulinarčnih mojstrovinah, po katerih se ti kolca še celo življenje. Ta neopisljiva domačnost in spokojnost!



Tudi pohodniki pridejo na svoj račun, saj so ponudniki razporejeni po celotni Trški gori, vse od Črešnjic pa do Gorenjega Kamenja. Ko sem tako sedel za mizo pri enem od njih in užival tako v pogledu kot tudi domačem golažu z njoki in kozarcu modre frankinje, je gospodinja povzela bistvo projekta: »Napišite kaj lepega o nas. O Odrprtih zidanicah, ne o naši domačiji. Ker mi smo skupnost in smo vsi povezani. Če dela eden dobro, smo zadovoljni vsi. Če delamo dobro vsi, pa še toliko bolj.«

Če kaj, izkoristite enega od naslednjih vikendov za obisk Trške gore. Ker obstajata le dve vrsti obiskovalcev: taki, ki se tja redno vračajo, in tisti, ki pridejo k njim prvič. In slednji se skoraj vedno spremenijo v prve. Povsem jih razumem – ta vikend grem spet!

Vabljeni torej v zidanice h gostoljubnim vinogradnikom na okušanje božje kapljice, kot je vino poimenoval dolenski rojak in ambasador cvička, pesnik Tone Pavček.

ODPIRALNI ČAS: sobota in nedelja, od 9. do 19. ure
Informacije: +386(0)40 65 00 51



Jure Marolt



NAMIG ZA IZLET: NAVDUŠUJOČI KOTIČKI DOMAČIH KRAJEV

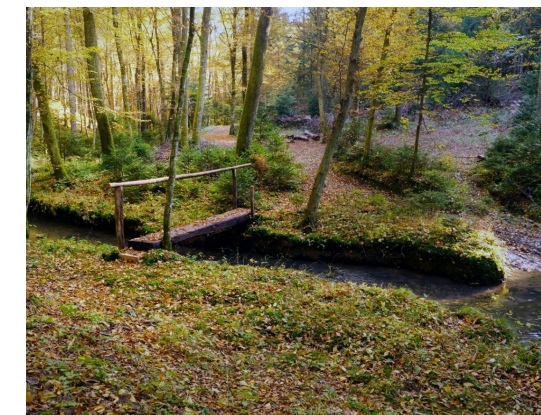
Za občane smo iz množice namigov za preživljanje prostega čas izbrali nekaj poletnih navdihov za izlet, ki jih lahko doživite na območju Mestne občine Novo mesto. V vsakem novomeškem kraju se nahaja kotiček vreden obiska, ki že čaka, da se podate na izlet domov v Novo mesto.

V poletnih dneh se lahko napotite v senčne gozdove Gorjancev do **Gospodične**, kjer posedite ob planinskem domu in se ohladite ob studencu. Pojdite še do **razvalin srednjeveškega gradu Mehovo**, pohod pa lahko opravite tudi po **Trdinovi učni poti**, ki ima kar petindvajset postojank. Na razgled se lahko poleg vzpona na Trdinov vrh odpravite še do cerkve **sv. Vida na Ljubnu** ali na novomeško vinsko gorico Trška gora. V sobotni ali nedeljski sprehod po **Trški gori** lahko vključite tudi »odrpte zidanice«, kjer so gostje toplo dobrodošli ter sprejeti z dobrim vinom in zakusko.

K večkratnemu obisku nagovarjajo tudi tematske poti, ki jih je v Mestni občini Novo mesto v izobilju. V mestnem jedru se sprehodite po najnovejši poti **Od Brega do brega**, ki vodi od slikovite uličice Breg do Krkinega brega pri Ragovem logu, k pohodu po centru pa vabita tudi zgodovinski poti **Novo mesto v žici** in pot **Pozabljene polovice**, ki obuja spomine na v novomeški zgodovini spregledane ženske. Dobro odločitev za umirjen sprehod predstavlja tudi **Župančičevo sprehajališče**, ki vas pripelje skoraj do mestne plaže in izposojevalnice supov.

Izven mesta turiste privablja **Machova učna pot**, kjer obiskovalci Malega in Velikega Slatnika spoznavajo znamenitosti, vezane na zapuščino družine Mach – vse od graščinskega hleva družine Mach, metulja jamamaja in do enajstih studencev. Dan lahko aktivno preživite tudi v Regrči vasi na poti **Od igrišča do igrišča**, ki vodi krožno mimo trim steze in MTB »skill parka« vse do počivališča z igrali za naše najmlajše. Poseben čar ima tudi organiziran pohod **Po poteh grofa Paradeiserja** v Stopičah, na pot mimo arheološkega najdišča Verdun, vinogradov in vodnega zajetja pa se lahko podate tudi sami.

Priporočamo še obisk očarljivih vaških jeder, kjer si samostojno ustvarite lahko preživeti dan, naselja pa lahko dosežete kar s kolesom. Na vse bolj obsežnem omrežju kolesarskih poti se lahko odpravite v smeri **iz Bršljina proti Straži**, iz smeri **Srebrnič proti Dolenjskim Toplicam** ali iz smeri **Otočca proti Šmarješkimi Toplicam**, na kolo pa lahko sedete tudi v mestnem jedru in se zapeljete ob Krki po Župančičevem sprehajališču.



OKUSI DOLENJSKO Z VRHUNSKIMI MOJSTRI



Zapomnljiv turistični doživljaj se v našem spominu marsikdaj zasidra tudi skozi vonj in okus. Okus pristne, lokalne hrane, ki ji žlahtnost dajo pridne gostinčeve roke. Te dobro vedo, da je odlika podobe na krožniku domača, lokalna surovina. Tako gradimo trajnostno, k čemur je slovenski turizem tudi zavezan.

Ni lepšega, ko po čudovitih razgledih s številnih dolenskih gričev, sprehoda med travniki in polji, ki dolenskim kmetom in vinogradnikom dajejo kruh, na drugi strani pa vrhunskim kuharskim mojstrom zagotavljajo visoko kakovostne surovine, doživimo še eksplozijo okusov s kakšnega od krožnikov v kateri izmed odličnih dolenskih gostiln.

Na Razvojnem centru Novo mesto, ki skrbi tudi za razvoj in promocijo turizma vodilne destinacije Dolenjska, smo se v luči laskavega naziva »Evropska gastronomska regija 2021« odločili še bolj izpostaviti kulinarčno bogastvo, vpeto med dolenske griče in posejano z veliko mero občutka, ljubezni do rodne zemlje in tradicije. Naša akcija, ki smo jo poimenovali **Okusi Dolenjsko**, je zakuhala kuharske prispevke, v katerih so dolenski kuharski mojstri in mojstrice vsem pokazali, kako pripraviti preprostejše pristne dolenske jedi, vsaki pa so dodali še svoj pridihi.

Tako smo v dveh mesecih s kamero pokukali v kuhinje **Jana Novaka** z

Domačije Novak v Sadinji vasi pri Dvoru, **Roberta Gregorčiča** iz Oštarije Herbelier v Dolenskih Toplicah, **Sabine Repovž** iz Gostilne Repovž v Šentjanžu, **Nejca Bana** iz Restavracije Grad Otočec, **Špela Smuk** iz Dobrot Dolenske, **Damjana Finka** iz novomeške Hiše Fink in **Stanislava Melaherja** iz Gostilne Vovko na Ratežu. Sedem kuhinj, sedem jedi – naučili smo se pripraviti ajdove palačinke z dimljeno postrvjo, ajdove blince z regratom in špinačno omako, močnik, svinjsko kračo s pečenim krompirjem in zeljnimi krpicami, fižolovo torto, poširana jajca na solati s šparglji in slanino ter čipsom iz topinamburja ter jagnječji ragu z gomoljno zelenjavo in trganci.

Kuhali pa niso le kuharski mojstri, naš namen je bil dolensko kuhinjo približati vsem in vsakomur. Videe smo namreč objavili na naši strani Facebook in kanalu Youtube ter izzvali vse, da naredijo podobno jed in se potegujejo za okusne nagrade sodelujočih kuharjev. Nagradna igra je sicer zaključena, a posnetki so na naši spletni strani www.visitdolenjska.eu še vedno na

voljo, tako da tudi v vaši kuhinji lahko zadiši po prej omenjenih jedeh. V luči letošnjega naziva Evropska gastronomska regija pa bomo na družabnih omrežjih VisitDolenjska in spletni strani zagotovo še naprej izpostavljali dolensko kulinariko in poskrbeli še za kakšno presenečenje.



USPEŠNA TURISTIČNA ZGODBA Z OGROMNIM POTENCIALOM

Dolenjska s svojo tipično gričevnato pokrajino nudi veliko priložnosti, ki pa jih marsikdaj ne prepoznamo oz. jih jemljemo kot samoumevne, saj so del našega vsakdanjika.

Takšen neizkoriščen potencial prav gotovo predstavljajo zidanice, ki so posebnost ne samo za tujce, ampak tudi za marsikaterega Slovenca. Iz tega je izhajala projektna skupina, ki je pod strokovnim vodstvom Matjaža Pavlina že leta 2008 pripravila projekt »Konzorcij ponudnikov zidaniškega turizma Dolenjske in Bele krajine«. S projektom, katerega nosilec je bila Občina Mirna Peč, so deležniki uspešno kandidirali na prvem javnem pozivu LAS Dolenjska in Bela krajina. Strokovna skupina je s pomočjo sofinanciranja iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) razvila nov turistični produkt – **TURIZEM V ZIDANICAH**. Produkt se je nato razširil na sosednjo regijo Posavje in nato še na Podravje. Konzorcij Turizem v zidanicah trenutno ponuja 45 zidanic. Kljub pandemiji leta 2020 je beležil dobre rezultate, neopažen pa ni ostal niti v tujini. Na letni konferenci ECTN (European Cultural Tourism Network) je v konkurenci 13 turističnih produktov iz vse Evrope prejel prvo nagrado kot destinacija trajnostnega in kulturnega turizma v kategoriji Vinski turizem 2020. Konzorcij je tudi nosilec evropske vinske kulturne poti »Iter Vitis«. Več na zidanice.si.

Uspešne turistične zgodbe pa si ne moremo zamisliti brez odlične gastronomije. Tega se dobro zaveda tudi strateška skupina v okviru LAS Dolenjska in Bela krajina, ki je prepoznala potencial v projektu Dobrote Dolenske. Idejni voditeljici projekta Špela Smuk je uspelo povezati ponudnike z območja Dolenske in Bele krajine ter ustvariti blagovno znamko, v katero so vključeni izdelki, ki se ponašajo vsaj s 70 odstotki lokalno pridelanih surovin. **Dobrote Dolenske** si od leta 2019 lastijo prestižno nagrado francoskega gastronomskega vodnika »Gault & Millau«, ki po mnenju mnogih poznavalcev celo presega pomembnost dobro znanega Michelinovega vodiča.



Dobro hrano je treba znati tudi postreči in ob tem gostu ponuditi primerno vino. **Zavod Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma** že dalj časa izobražuje vinske strokovnjake, sedaj pa je naredil korak naprej. Pripravil je projekt »Razvoj mreže sommelierjev«, s katerim bo nadgradil klasično ponudbo gostincev s ponudbo izobraženih sommelierjev v smislu avtentičnosti, strokovnega in individualnega pristopa, oblačilnega videza, komunikacije z gosti ter s poudarkom na sožitju vin in kulinarike.

Z izvajanjem pristopa CLLD se je vplivno območje lokalnih akcijskih skupin razširilo še na urbana naselja. **Zavod Čebela** je s partnerji, med katerimi je tudi Ekonomska šola Novo mesto, pripravil projekt Kreativnica Marela. Projektna skupina se bo pod vodstvom Tjaše Stankovič lotila oblikovanja socialne mreže mladih kreativcev, v katero bodo vključeni že obstoječi in potencialni

ustvarjalci, ki že ustvarjajo, vendar si zaradi različnih razlogov pa tudi zaradi pomanjkanja denarja niso utrli poti na trg. Projekt bo nadgrajen s ponudbo urbanega turizma. V mrežo izvajalcev se bodo povezali Zavod Čebela s svojo mestno delavnico, Podeželsko izobraževalni center (Breg 1), Stara šola (Knof), ki prihaja v Novo mesto; torej vsi iz starega dela mesta (ob mostu), zato vsebin ne bo težko razviti. Seveda pa so k sodelovanju vabljeni tudi ostali zainteresirani.

Projekti, sofinancirani iz evropskih sredstev, so velik potencial za razvoj nekoga okolja. A ti so uspešni le, če za njimi stojijo ljudje, ki verjamejo v svojo idejo in so se za njeno uresničitev pripravljeno odreči marsičemu, od svojega prostega časa naprej, da o sredstvih sploh ne govorimo. Prav tem ljudem gre zahvala, da se stvari premikajo naprej, in to v smeri odličnosti.



Avtorja fotografij sta Peter Žunič Fabjančič in Hristijan Sazdov, razen kjer je označeno drugače.



Na novomeških ulicah lahko opazite novo vozilo Rudi, prepoznavno po svetlo modri barvi in nasmejanih ter vedno ustrežljivih voznikih. Če potrebujete Rudijeve storitve, pokličite na 080 10 10.



Župan Gregor Macedoni je ob njenem odhodu v pokoj sprejel Darjo Brezovar, upokojeno ravnateljico Osnovne šole Bršljin, in Ireno Hlača, upokojeno ravnateljico Osnovne šole Šmihel. Obe sta več desetletij svojega dela posvetili izobraževalnemu delu in pustili svoj pečat na šolah, ki sta ju vodili preudarno in z občutkom za soljudi.



V Gabrju nastaja nova vstopna točka, ki bo odlično služila izletnikom na Gorjance. Za pohodnike, ki se radi sprehajajo po gozdnih poteh dolenskega pogorja, bo tako na voljo kar dvainpetdeset parkirnih mest za avtomobile, urejen pa bo tudi prostor za avtodome.



Nagrajencem Mestne občine Novo mesto za leto 2020, Janezu Pencu, Alojziju Medletu, Darinki Smrku in Hamu Čavrku, sta župan Gregor Macedoni in predsednik Komisije za priznanja in nagrade Bojan Kekec slovesno podelila nagrade in priznanja.



Paraolimpijec Jože Okoren je bil med prvimi, ki je lahko uporabil prepotrebno parkirno mesto za invalide na Novem trgu, tovrstna parkirišča pa smo zarisali tudi pri stavbi Društva upokojencev Novo mesto, na parkirišču Kandija, pri Marofu ter v parkirni hiši Novi trg.



V popolnoma novih barvah se blešči celovito prenovljen most na Otočcu, ki povezuje priljubljeni grajski otok in levi breg Krke.



Za vikend se lahko odpravite na izlet do vrha Trške gore, pot pa vam olajšajo tudi označbe »odprtih zidanic«, ki vas vodijo do več novomeških viničarjev.



Podoba Župančičevega sprehajališča je z vsakim dnem bolj sončna, njegov najnovejši atribut pa predstavlja nova javna razsvetljava, ki ga spremlja po celotni trasi.



Le nekaj korakov stran od Novega in Glavnega trga nastaja nov prostor za druženje, ki ga bodo sooblikovala visoko rastoča drevesa.



Plesni studio Novo mesto je z zavedanjem, da niso vedno pomembni zgolj rekordi, temveč je pomembna tudi tradicija, ki se je pred leti začela prav v Novem mestu, izvedel edino maturantsko četvorko v Sloveniji.



V Portovalu je nad pumprackom nastalo večnovojško sedišče, da bi staršem otrok, ki se podijo po poligonu, nudilo prostor za krajši počitek med otroško igro.



Drugi vikend v juniju smo novomeščani dokazali, da smo pravo kolesarsko mesto, saj se je v cilju dirke Po Sloveniji zbralo rekordno število gledalcev, pri čemer je vladalo odlično vdušje.

Arhiv Dirke po Sloveniji

INVESTICIJE V NOVOMEŠKI OBČINI

Prenovljeno krožišče Tabletko je zagotovo prispevalo k boljši pretočnosti prometa, ureditev komunalnih odpadkov bo na odlagališču na Leskovcu že prihodnje leto urejeno tudi za mehansko in biološko obdelavo, dediščina zidanice Marjana Kozine, kjer naj bi eden najbolj uspešnih skladateljev ustvarjal in bival, bo obnovljena, v njej se po novem obeta Hiša slovenske glasbe.

V začetku junija je ob zaključku razširitve krožišča Tabletko nemoteno stekel promet, ureditev krožišča pa je bil občinski pogoj za začetek urejanja tretje razvojne osi.

V maju smo v sodelovanju z Društvom slovenskih skladateljev, Glasbeno šolo Marjana Kozine in Društvom vinogradnikov Trška gora podpisali pismo o nameri za prenovo zidanice s pripadajočo okolico in vinogradom skladatelja Marjana Kozine. Namen je, da se v njej vzpostavi kulturno središče »Kozinova zidanica – Hiša slovenske glasbe«. Kozinova zidanica, ki je bila pred petimi leti razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena, bo celovito obnovljena, nato pa bo v njej zaživel kulturno-etnološki center in tej lokaciji povrnili kreativni pridih, ki jo je spremljal v preteklosti.

Občina je v sodelovanju z Upravno enoto Novo mesto na Ministrstvo za javno upravo naslovila prošnjo za prenos zemljišč določenih zemljišč na Loki. V sklopu tega na občini nadaljujemo prizadevanja za gradnjo garažne hiše pod Upravno enoto Novo mesto, kjer želimo v prvi fazi vzpostaviti začasno peščen parkirišče. **S tem želimo v mestnem okolju pridobiti dodatna parkirišča, ki bi razbremenila obstoječa, s tem pa bi občani lažje opravljali zdravstvene in birokratske zadeve, ki se nahajajo v bližini.**

Župani desetih dolenjskih in belokranjskih občin, predsednik uprave SID banke ter direktorji podjetij CERO-DBK, CEROD in CGP so sredi aprila sklenili pogodbi o gradnji in financiranju objekta za mehansko in biološko obdelavo komunalnih odpadkov. Tako bodo vse sodelujoče občine rešile problematiko ravnanja z odpadki na celovit in trajnosten način, regijsko odlagališče pa bo imelo največjo prosto kapaciteto odlagalnega polja v Sloveniji. Občani bodo po novem prispevali kar 3,6-krat manj, izvajalec pa bo z deli novega objekta v Leskovcu začel v juniju, medtem ko je zaključek gradnje predviden v oktobru leta 2022. Izvajalec del je trenutno v fazi preprojektiranja in usklajevanja dokončnega tehnološkega procesa; začetek gradnje je predviden v avgustu.

V Gabrju nadaljujemo z deli za izgradnjo novega parkirišča; sodeč po poteku, bo projekt zaključen predčasno, v teh dneh pa smo zaključili prizidek k tamkajšnjemu gasilskemu domu. Zaključena je tudi rekonstrukcija ceste z izgradnjo kolesarske steze in pešpoti na Topliški cesti.

Začeli smo z deli pri obnovi kanalizacije in vodovoda na Lamutovi ulici in obnovi mešane kanalizacije v ulici Nad mlini. Nadaljujemo z urejanjem vodovodnih in kanalizacijskih omrežij v Ždinji vasi. Prva faza gradnje kanalizacije komunalnih odpadnih voda na omenjenem območju je zaključena, v gradnji pa sta 2. in 3. etapa prve faze; zaključek gradnje je predviden do

30. novembra 2021. V procesu gradnje je še vodovodno omrežje v Gornji Težki Vodi, v fazi projektiranja za rekonstrukcijo pa tudi črpalnice Brod, ki je potrebno prenove.

Tik pred zaključkom del je **lokalna cesta na relaciji Knežija–Brežje**, ki jo prenavljamo s sosednjima občinama Mokronog–Trebelno in Mirna Peč. Z obnovo ceste v dolžini štiristo metrov bomo poskrbeli za boljšo prevoznost med kraji na mejah občin, prav tako pa bodo izboljšave vplivale na komunalno urejenost območja in tehnične karakteristike ceste.

Pri projektu obnove Narodnega doma poteka projektiranje, ki bo predvidoma zaključeno jeseni, v fazi zaključka projektiranja pa je tudi projekt urejanja razgledne ploščadi na Kapitlju.

Izbran je izvajalec za gradnjo poti v gozdu Portoval, kjer bosta urejeni poti za pešce ter za tekače in kolesarje; projekt bo zaključen v treh mesecih od začetka del, predvidoma zgodaj jeseni. Objavljena sta tudi **javno naročilo za ureditev cestne razsvetljave** (odpiranje prijav 3. junija) in **javno naročilo za devetnajst odsekov lokacij za preplastitev in sanacijo občinskih cest** v letu 2021 v izmeri 4,5 kilometra. V okviru delovanja zunanega ponudnika optičnega omrežja Rune bomo v Mestni občini Novo mesto po zaključku položene optike pridobili še dodatnih 5 kilometrov preplastenih in saniranih cestnih odsekov.

Občina je skupaj z Zavodom Novo mesto opravila ogled vseh petintridesetih športnih in otroških igrišč, ki so v lasti občine. Pripravljen je bil načrt vzdrževanja, dela izvajamo na vseh igriščih v mestnih in primestnih krajevnih skupnostih. Vzdrževalna dela se izvajajo skladno z načrtom, zanja pa je v proračunu občine načrtovanih 20.000 evrov. Poleg tega bomo skupaj s krajevnimi skupnostmi v sedmih mestnih in petih primestnih krajevnih skupnostih prek javnega razpisa postavili **nova otroška igrala in vadbene naprave**. Za izvedbo nakupa ter montaže igral in naprav so predvidena sredstva v skupni višini 115.000 EUR (57.500 MONM, 57.500 krajevne skupnosti).



Peter Žunič Fabjančič

ODOBRENI ŠTEVILNI PROJEKTI SOFINANCIRANJA



Občina je na razpisu Ministrstva za kulturo za sofinanciranje kulturnih projektov nepremične kulturne dediščine pridobila **sredstva za sanacijska dela na fasadi rotovža, ki je kulturni spomenik državnega pomena**. Skladno s pridobljenim kulturnovarstvenim soglasjem bomo obnovili dvoriščno in ulično fasado. Vrednost del je ocenjena na dobrih 55 tisoč evrov, skoraj 27 tisoč evrov pa bo porabljenih iz državnega vira sofinanciranja. »Smo v zaključni fazi izdelave dokumentacije za odstranitev prizidka, ki jo bomo skupaj z vlogo predložili na Upravno enoto Novo mesto, nato pa bomo začeli z izborom izvajalca za rušenje prizidka. Po odstranitvi bomo nadaljevali s sanacijo fasade. Načrtujemo, da bodo vsa načrtovana dela, rušenje prizidka in sanacija fasade, zaključena do konca leta 2021,« je o projektu povedal župan Gregor Macedoni.

Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je finančno podprla **projekt Mestne občine Novo mesto »UrbanMakerspace«**, v okviru katerega bo občina uredila in opremila poslovne prostore na Novem trgu za inkubator, ki bo poslovne prostore ponujal mladim inovativnim podjetjem. Projekt je že v teku, zaključek pa je predviden decembra 2022.

Prenova Osnovne šole Otočec, ki poteka po načrtih in bo v svojih prostorih od jeseni dalje imela tudi nov vrtec, bo predvidoma zaključena do dogovorjenega roka, razveseljiva pa je tudi novica, da je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport odobrilo sofinanciranje šole in vrtca v vrednosti nekaj več kot 1.200.000 evrov. Vrednost investicije gradbenih



del in opreme sicer znaša nekaj več kot 2.500.000 evrov.

Občina je v okviru Operativnega programa Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 uspešno pridobila finančna sredstva v višini dobrih 814.000 evrov za **energetsko prenovu javnih objektov**. Sredstva sofinanciranje predstavljajo skoraj polovico celotne vrednosti projekta (1.824.000 evrov brez DDV), dela pa se bodo predvidoma začela konec junija in bodo zaključena v devetdesetih dneh od uvedbe posameznega izvajalca v delo. V okviru javnega razpisa za sofinanciranje energetske prenove stavb v lasti in rabi občin v letih 2021, 2022 in 2023 (krajše JOB 2021) bodo energetske sanacije deležne občinska stavba na Seidlovi cesti 1, poslovno-stanovanjski kompleks na Rozmanovi ulici 10, stavba uprave in muzeja novejšje zgodovine v Dolenjskem muzeju, prostori, v katerih se nahaja muzejska zbirka IMV Dolenjskega muzeja v Drgančevju, Dom športov Loka, Športni park Portoval in Osnovna šola Stopiče. S tem se nadaljuje celovita energetska prenova javnih objektov v Mestni občini Novo mesto. V prvem sklopu je bilo leta



2017 z inovativnim modelom javno-zasebnega partnerstva delno oz. v celoti sicer že prenovljenih sedemindvajset objektov.

Vladna služba za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je odobrila **evropska sredstva za projekt Tematska pot gradišča Marof in Kettejev drevored**. Za 490.000 evrov vreden projekt, ki ga izvajamo v okviru trajnostne urbane strategije do leta 2030, bo evropski sklad za regionalni razvoj prispeval 296.000 evrov. Po ureditvi Kettejevega drevoreda, ki vodi do prazgodovinskega gradišča na Marofu, smo v preteklem letu uredili drevored divjega kostanja, sanirali smo robove vozišča nekdanje mestne vpadnice in poskrbeli za cestno razsvetljavo; zamenjali smo klopi in namestili obvestilne table, po gradišču Marof pa je urejena tudi 640-metrski krožna peščena pešpot. »Z naložbo občina spodbuja oživitev degradiranega urbanega območja zgodovinskega jedra Novega mesta, zmanjšuje socialno degradacijo in izboljšuje učinkovitost rabe prostora na urbanem območju,« je še sporočila vladna služba za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Peter Žunič Fabjančič

PROJEKTI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

Konec aprila je ponovno zaživel sistem izposoje koles GoNM, na področju trajnostne mobilnosti pa je v okviru projekta Prostofer za starejše in ranljive skupine na voljo novo vozilo Rudi. Kot plod sodelovanja med Razvojnim centrom in Mestno občino Novo mesto se ustanavlja poseben prostor za podjetnike na Novem trgu, kmalu pa bo na voljo tudi pametna kartica Sitium.

Novost sistema izposoje koles GoNM, ki je vsako leto bolj priljubljena storitev v Novem mestu, je dodatna avtobusna postaja v sosednji občini Straža, kjer so na voljo tri električna kolesa. V sistemu izposoje koles je po novem za uporabo na voljo šestnajst postaj, petinsedemdeset koles, od tega trideset navadnih in osemindeset na električni pogon, registracijo je možno urediti na gonm.si, več informacij pa je na voljo tudi v Turistično informacijskem centru Novo mesto.

Projekt Rudi, ki skrbi za brezplačne prevoze za starejše in druge ranljive skupine, je pred tremi leti nastal v sklopu vseslovenskega projekta Prostofer, zdaj pa se je električnemu vozilu po imenu Rudi pridružilo še večje vozilo, ki

je primerno tudi za prevoze invalidnih oseb. S petimi do osmimi prevozi dnevno je novomeški Rudi eden najuspešnejših v državnem merilu, na kar smo na Mestni občini Novo mesto zelo ponosni.

V sklopu kampanje Rudi in projekta Prostofer smo v maju izvedli več delavnic, na katerih smo skupaj s partnerji predstavili projekt Rudi, pri katerem k sodelovanju v programu brezplačnih prevozov za starejše in ranljive skupine pozivamo dodatne prostovoljce, predstavili pa smo tudi ostale dejavnosti za starejše. Gostovali smo na območni izpostavi Rdečega križa v Novem mestu, v prostorih Društva oseb z izgubo sluha Dolenjske in Bele krajine, v prostorih Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Novo mesto ter na RIC-u.



Vse, ki vas tovrstno delo nagovarja, vabimo, da se pridružite veliki »prostoferski« družini in postanete voznik Rudija. Prijave lahko pošljete na naslov upokojenci@t-2.net ali pokličite na Društvo upokojencev Novo mesto na številko 041 717 031.



Peter Žunič Fabjančič



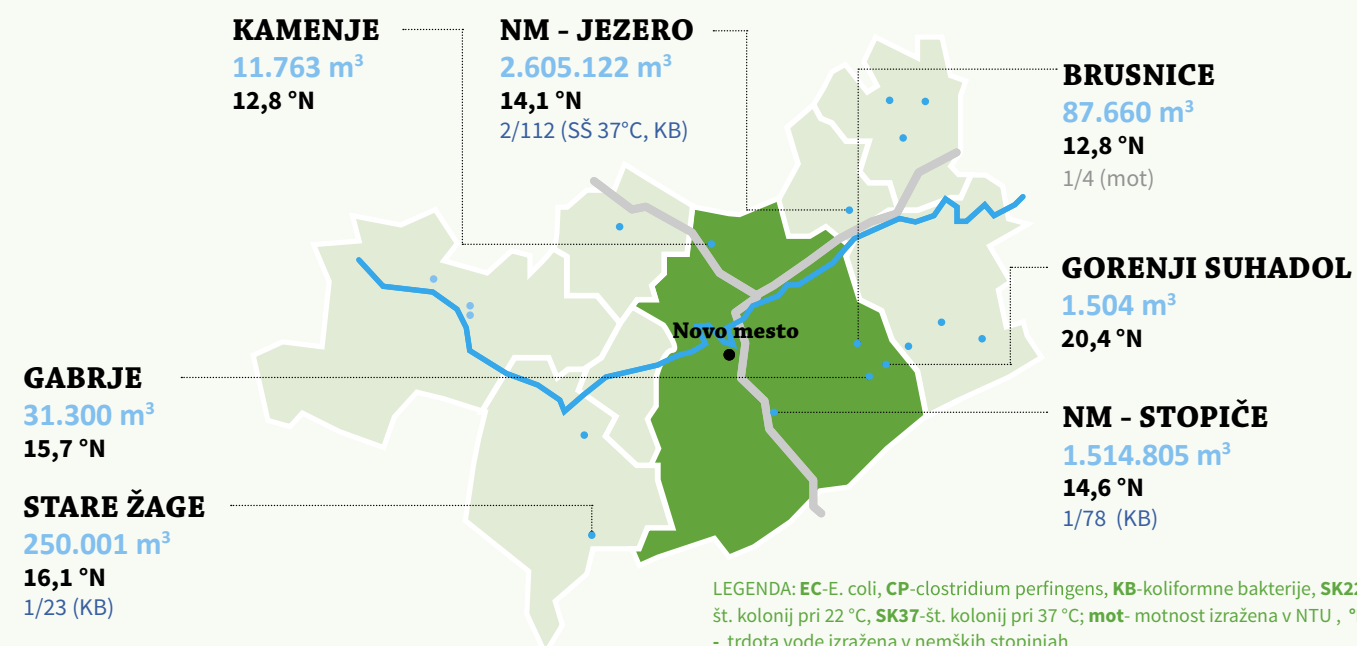
Poročilo o kakovosti pitne vode v letu 2020

v Mestni občini Novo mesto | Komunala Novo mesto, d. o. o. | Za mojo lepo dolino

Komunala Novo mesto, d.o.o., izvaja dejavnost oskrbe s pitno vodo na področju osmih občin, kjer **upravlja z 19 vodovodnimi sistemi in 17 vodnimi viri**. Nadzor nad kakovostjo pitne vode, izvajamo v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17) in v sodelovanju z Nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano. V letu 2020 je bilo za potrebe **mikrobioloških in fizikalno kemijskih analiz odvzetih 563 vzorcev pitne vode. Neskladja so se pojavila v slabih štirih odstotkih oziroma v enaindvajsetih vzorcih, kar predstavlja 17 mikrobiološko in 4 fizikalno-kemijsko neustrezne.**

V treh vzorcih je bilo povečano skupno število bakterij pri 37 °C, vendar prisotnost omenjenih mikroorganizmov neposredno ne ogroža zdravja ljudi. Skupno število bakterij pri 37 °C, podobno kot št. kolonij pri 22 °C kažejo na učinkovitost postopkov priprave, na razmnoževanje v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature v omrežju; mejna vrednost je manjša od 100/ml.

Vzrok za ostale mikrobiološke neskladnosti je bil v neprečnosti internega (hišnega) omrežja in posledično povečano število koliformnih bakterij. Vsi kontrolni vzorci, odvzeti po izvedenem izpiranju, so bili ustrezni.



Analiza vode

Mikrobiološke analize vode

Z mikrobiološkimi raziskavami se ugotavlja prisotnost bakterij in parazitov v pitni vodi. V letu 2020 je bilo za potrebe MB odvzetih 417 vzorcev, od katerih je bilo 17 neustreznih. Kot najpogostejši vzrok za neustreznost vzorcev je povečano število koliformnih bakterij in skupno število bakterij pri 37 °C. V okviru rednih mikrobioloških analiz pa se ugotavlja prisotnost tudi na:

Bakterijo Escherichia coli, ki je zanesljiv pokazatelj fekalnega onesnaženja, prisotnost v vodi ni dopustna.

22 °C skupno število bakterij pri 22 °C, mejna vrednost je manjša od 100/ml.

Koliformne bakterije - pokazatelj stoječe vode (mrtvi rovak na omrežju), prisotnost v vodi ni dopustna.

Clostridium perfringens, vključno s sporami; njihova prisotnost je zanesljiv pokazatelj fekalnega onesnaženja; prisotnost v vodi ni dopustna.

37 °C skupno število bakterij pri 37 °C, podobno kot št. kolonij pri 22 °C kažejo na učinkovitost postopkov priprave, na razmnoževanje v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature; mejna vrednost je manjša od 100/ml.

paraziti; patogeni mikroorganizmi - njihova prisotnost kaže na izpust komunalnih odpadnih voda in greznic ter uporabo gnoja in gnojevke pri gnojenju travnatih in poljedelskih površin; prisotnost v vodi ni dopustna. V letu 2019 smo na vodovodnih sistemih odvzeli 15 vzorcev, v katerih ni bilo prisotnih razvojnih oblik parazitov.

Fizikalno-kemijske analize vode

Parametri osnovne fizikalno-kemične analize so amonij, barva, motnost, vonj ter okus. V lanskem letu je bilo za potrebe fizikalno-kemijskih analiz odvzetih 146 vzorcev, štiri odvzeti vzorci so bili neustrezni. Vzrok fizikalno-kemijske neustreznosti je bila povišana motnost kot posledica vzdrževalnih del na vodovodnem omrežju in povišana motnost na vodnih virih zaradi padavin. Poleg osnovnih parametrov se v vodi ugotavlja tudi prisotnost nekaj manj kot 90 kemijskih snovi in spojin, kot so kovine, pesticidi in ogljikovodiki. Iz rezultatov preizkušanja lahko povzamemo, da je voda, ki priteče iz vodovodnega omrežja, kakovostna ter mikrobiološko ter fizikalno skladna z normativi, ki jih določa pravilnik o pitni vodi.

Podrobne podatke o analizah vodnih virov lahko pogledate na **naši spletni strani**: <https://www.komunala-nm.si/default.aspx?ID=518>

Informacije o dogajanjih na vodovodnem omrežju: <https://www.komunala-nm.si>

Če želite prejemati **SMS ali elektronsko obvestilo** v primeru poslabšanja kakovosti pitne vode: <http://moja.komunala-nm.si> in **aplikacija pitne vode** <https://app.vodapp.si>

Spremljajte stanje oskrbe s pitno vodo preko aplikacije Pitna voda, ki si jo lahko brezplačno naložite na svoj pametni telefon. Na ta način boste tekoče obveščeni o motnjah pri oskrbi s pitno vodo v vašem vodovodnem sistemu.



SLOVENSKA BAKLA SE JE PRED ZAČETKOM OLIMPIJSKIH IGER MUDILA TUDI V NOVEM MESTU

V začetku junija je slovenska bakla v olimpijskem duhu pripotovala v Novo mesto, kjer je v družbi športnikov in ljubiteljev olimpijskih iger pod sloganom Imamo olimpijske sanje potekal svojevrsten športni dogodek. Zadnjo predajo slovenske bakle so od kipa znamenitega olimpijca Leona Štuklja do mestne hiše v družbi župana Mestne občine Novo mesto Gregorja Macedonija ponesli nekdanji olimpijci: maratonec Primož Kobe, kolesarji Uroš Murn, Sandi Papež, Gorazd Štangelj in Jože Smole ter metalec diska, atlet Igor Primc. Dogodka se je kot častna gostja udeležila tudi ambasadorka projekta Slovenska bakla, zlata olimpijka Urška Žolnir Jugovar, ki je pozdravila novomeške športne navdušence.

Slovenska bakla je svojo pot po dolenjski prestolnici simbolno začela v Olimpijskem centru Novo mesto, kjer so jo prevzeli judoisti društva Bušido in jo v družbi podžupana Boštjana Groblerja predali kolesarjem Kolesarskega kluba Adria Mobil. Osrednji dogodek je potekal na Glavnem trgu, kjer so po predaji iz smeri Olimpijskega centra Novo mesto slovensko baklo prinesli atleti Atletskega kluba Krka, nato pa jo predali številnim športnikom in ljubiteljem olimpijskih iger. Po krožni poti na trasi Glavni trg (rotovž) – Dilančeva ulica – Detelova ulica – Jenkova ulica – Glavni trg so si nato baklo predajali tekači iz OŠ Center, Gimnastičnega društva NM, OŠ Bršljin, TPV Volley, OŠ Šmihel, Karate kluba NM, OŠ Drska, MOK Krka, OŠ Brusnice, AK Krka – 2. ekipa, OŠ Otočec, NTK Krka,

OŠ Grm, Smučarsko društvo Gače, Gimnazija Novo mesto, ŽKK Krka, FIT klub, ŽRK Krka in KK Krka.

Baklo so prevzeli tudi Športna zveza Novo mesto, ambasadorka banke SKB ter zlata olimpijka Urška Žolnir Jugovar, ki so baklo še zadnjič pred rotovžem predali članom Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, paraolimpijcu Primožu Jerliču ter športnikoma Martini Glavič in Jožetu Cimrmančiču, ki so baklo ponesli do kipa Leona Štuklja ob Kandijškem mostu. Zadnji krog je odtekel župan Gregor Macedoni v družbi novomeških olimpijcev, dogodek pa so po pozdravnem nagovoru župana Gregorja Macedonija, nekdanjega olimpijca Primoža Kobeta in častne gostje Urške Žolnir Jugovar sklenili plesalci Plesnega studia Novo mesto.



Peter Žunič Fabjančič



KO SANJE POSTANEJO RESNIČNOST: STANOVANJE JOŽETA PIRHA KMALU V NJEGOVI LASTI

Jože Pirh je mladenič, ki s svojo energijo prepriča, da je pri 34-ih letih šele na začetku svoje vzpenjajoče se življenjske poti, na kateri bo zmogel vse. Kljub oviram, ki to zanj niso, živi polno življenje in se ne ozira na to, da ga mnogi vidijo kot bolnika s cerebralno paralizo. On je namreč običajen Novomeščan, ki si je od nekdaj želel samo kanček več samostojnosti, s pomočjo dobrih ljudi pa je to tudi dosegel, saj bo naposled lahko bival v lastnem stanovanju.



Jože Pirh je v želji, da ne bi pristal v socialni instituciji in bil odvisen od drugih, znova in znova dokazoval, da zmore vse. Opravil je vozniški izpit, opravljaval priložnostna dela za RIC Novo mesto in Varstveno delovni center, postal je celo vodja navijaške skupine Kelti.

Njegovo neomajnost pri iskanju samostojne življenjske poti je opazil tudi župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni, ki se je zavzel, da je šla občina Jožetu pri reševanju stanovanjskega vprašanja maksimalno nasproti. Za županov posluh je Jože hvaležen in pravi:

»Velikokrat ljudje ne razumejo težav, ki spremljajo osebe okoli njih, župan pa je mojo stisko nemudoma dojel v pravi luči. Videl me je takšnega, kakršnega se vidim tudi sam, neodvisnega, in mi pomagal na poti do samostojnosti.« Jože bo lahko tako končno zaživel v lastniškem stanovanju brez finančnih bremen.

Jožetu so dobri ljudje uspeli udeležiti to, k čemur je vedno stremel, za vso pomoč pa je vsakemu izmed njih neizmerno hvaležen in še vedno stežka dojema, da so vrata, skozi katera se vsak dan odpravi na sprehod, njegova.



(SO)BIVANJE V MESTNEM JEDRU: PREBIVALCI KS CENTRA RADI ŽIVIJO V SREDIŠČU MESTA

V svetu Krajevne skupnosti Novo mesto - Center smo v začetku leta po petih letih ponovno izvedli anketo med našimi krajanji. V anketi je sodelovalo več kot 100 krajanov skupnosti, ki sicer zajema nekaj več kot 1100 ljudi. Ankete so bile vsem prebivalcem razdeljene po pošti, dostopne pa so bile tudi v spletni obliki.

ZARADI DOBREGA IZHODIŠČA JE ŽIVLJENJE V CENTRU PRIJETNO

Na vprašanje, kako so krajanji na splošno zadovoljni z življenjem v krajevni skupnosti Center oziroma v centru Novega mesta, je velika večina odgovorila, da so zadovoljni oziroma zelo zadovoljni. Med glavnimi razlogi za zadovoljstvo so navedli bližino ključnih upravnih storitev, lokalov, kulturnih ustanov ter dobro izhodišče tako za opravke kot za sprehode v naravo in druge načine preživljanja prostega časa, saj lahko prebivalci večino navedenega opravijo peš.

KRAJANI ZADOVOLJNI S PRENOVO MESTNEGA JEDRA, A SI ŽELIJO ŠE VEČ PONUDBE IN DOGAJANJA

Krajanji v povprečju izražajo zadovoljstvo s prenovno mestnega jedra. Ob tem se spomnimo na anketo izpred petih leti, ko se je kar 100 % vprašanih strinjalo s prenovno starega mestnega jedra. V aktualni anketi se velika večina vprašanih (nad 90 %) strinja s tem, da je Glavni trg zaprt za promet. Velika večina krajanov pa prav tako izpostavlja vsebine, ki jih ta del mesta še potrebuje, in drugo, kar je potrebno po prenovi še urediti. Najpogosteje izražajo potrebo po dodatni trgovski ponudbi (drogerija, delikatesa, otroška trgovina, pekarna, ribarnica, trafik), dlje odprtih lokalih, ponudbi hitre prehrane, igralih za otroke, več klopeh, zapolnitvi praznih lokalov, prenovi fasad, ureditvi zalednih ulic in več družabnega dogajanja (koncerti). Glede slednjega se kar nekaj pripomb nanaša tudi na posameznike, ki onemogočajo tovrstne dogodke.

Sicer krajanji pogosto nakupujejo v mestnem jedru oziroma bi nakupovali še pogosteje, če bi bila ponudba nekoliko večja. Prek dve tretjini vprašanih krajanov nakupuje na novomeški tržnici. S ponudbo tržnice so v povprečju zadovoljni, zelo veliko pa jih izraža potrebo po ribarnici in prilagojenem delovnem času, saj delovno aktivni na tržnici razen ob sobotah težko nakupujejo. Veliko je tudi pripomb glede urejenosti tržnice, tako glede



pogojev za prodajalce kot kupce, kar odraža veliko podporo prenovi tržnice.

GLEDE PROMETA NAJVEČ PRIPOMB GLEDE PARKIRANJA

Sklepamo, da se krajanji zavedajo omejitve življenja v mestnem jedru in slabše dostopnosti objektov z vozili. Tako so glede prometa v povprečju zadovoljni, največ pripomb pa je glede parkiranja. Menijo, da bi bilo potrebno več parkirišč zagotoviti za krajanje, obiskovalcem pa omogočiti kakovostno parkiranje v bližini mestnega jedra. Velika je podpora izgradnji parkirne hiše, kar pomemben delež krajanov je izrazil tudi pripravljenost za odkup parkirnega mesta. Zelo malo krajanov skupnosti Center pa uporablja javni prevoz.

ŽELJA PO VEČJI OZAVEŠČENOSTI SOKRAJANOV GLEDE RAVNANJA Z ODPADKI IN SKRBI ZA OKOLJE

Najmanj zadovoljstva krajanji izražajo glede komunalnih zadev. Krajanji bi si želeli bolj pogost odvoz odpadkov in več potopnih smetnjakov, predvsem pa nezadovoljstvo na tem področju izražajo nad sokrajanji in slabim ločevanjem odpadkov. Krajanji so zadovoljni s čiščenjem ulic, izražajo pa nezadovoljstvo zaradi vse večje količine pasjih iztrebkov in neurejene okolice smetnjakov.

V NOVEM MESTU ZAŽIVEL PRVI CENTER ZA DRUŽINE

Čeprav so danes informacije o vzgoji, zdravju, medsebojnih odnosih ipd. dostopne kot še nikoli prej, se ravno zaradi velike količine na medmrežju težko najdemo, sploh če podvomimo o njihovi strokovnosti. Kako lepo bi bilo, če bi se lahko za podporo tako starši kot otroci brezplačno obrnili na ekipo strokovnjakov, in to v lastnem mestu. Od letošnjega leta je vse naštetu dejansko na voljo – v novem Centru za družine Igrivi svet!

»Namen Centra za družine Igrivi svet je vzpostavitev zdravih družinskih odnosov in ponovne vzpostavitve stika s sabo in naravo. Program temelji na gibalnih aktivnostih, (prosti) igri, interdisciplinarnem pristopu, delavnicah in skupinah za starše in bodoče starše, izkušenih delavnicah za otroke in mladostnike, ki bodo mnogokrat potekale v naravi, ter svetovanjih za vse člane družine,« ga je na kratko orisala dr. Petja Kovačević, zakonska in družinska terapevtka ter direktorica Zavoda Igrivi svet.

Skupaj z drugo direktorico zavoda Tadejo Bečaj Žnidaršič, strokovnjakinjo za pedokinetiko in metodo Feldenkrais, edino igralno terapevtko v Sloveniji Petro Škof in Dejanom Sotirovom, strokovnjakom za delo z otroki z motnjo pozornosti, so združili moči in v letošnjem letu ob podpori Regijskega NVO centra uspeli na razpisu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Država namreč že leta financira delovanje tovrstnih centrov in poleg 11 krajev

ga je, zahvaljujoč omenjenim, sedaj dobilo tudi Novo mesto.

Center bo deloval v prostorih istoimenskega zavoda, tj. na Pavčkovi ulici 5, oziroma kot poudarjajo sogovorniki, tudi na drugih lokacijah, denimo v prostorih Centra za igralno terapijo na Jerebovi 10 in v naravi. Svoja strokovna znanja s področij zdravega gibanja, psihoterapije, družinskega svetovanja in vedenjskih motenj želijo nuditi vsem: parom, ki šele načrtujejo družino, staršem, otrokom in mladostnikom, tudi starim staršem oz. članom ožje in širše družine. Na njihovih delavnicah bodo še posebej dobrodošli otroci in mladostniki, ki se soočajo s čustvenimi in vedenjskimi težavami ali drugimi vrstami omejitev.

Med storitvami, ki jih nudi novi družinski center, boste našli delavnice priprave na starševstvo, različne družinske delavnice ter klepetalnice za starše in stare starše, psihoterapevtski skupini tako za matere kot za očete. »Zelo nas veseli,

da se pri skrbi za otroka poleg mamic aktivno vključujejo tudi očetje, kar se je še posebej okrepilo v času korone, ko smo delovali izključno individualno. Ko se starša takole povežeta in pokažeta pripravljenost za proces, pa se tudi pri otrocih zgodijo čudovite reči,« dodaja Bečaj Žnidaršičeva. Družinski center bo prirejal še vrsto aktivnosti za otroke in mladostnike različnih starosti, kot so Hiška, Gozdovnik, Gladiator, Tabor itd., pogovorne urice z najstniki in vrsto ustvarjalnic ter igrarij. V popoldanskem času bo odprt tudi za neformalno druženje, ko bodo lahko otroci ob pomoči vrstnikov naredili domače naloge in čas preživeli tudi fizično aktivno.

»Verjamemo, da močne in zdrave družine ustvarjajo močno in zdravo skupnost,« ob tem dodaja Škofova, ki že vrsto let v Novem mestu izvaja igralne terapije za otroke, Sotirov pa zaključuje: »Delovanje centra podpirata pristojno ministrstvo in Mestna občina Novo mesto.



VEČ INFORMACIJ:
www.igrivisvet.si.
Izvajanje programa je prilagojeno trenutnim epidemiološkim razmeram.
Več informacij tudi na info@igrivisvet.si ali 040/818-122

V novem družinskem centru so moči združili (z leve proti desni): dr. Petja Kovačević, Petra Škof, Tadeja Bečaj Žnidaršič in Dejan Sotirov.

V BOJU PROTI NASILJU: IZREDNIH RAZMER (ŽAL) ŠE NI KONEC

Otroka naučite, da ne posega v pretep in pomaga mami, ampak se skriva na varno v svojo sobo. Okoli vratu ne nosite ogrlic ali rut, glavo si zaščitite z rokami ... To so le nekaj nasvetov žrtvam nasilja, ki so jih strokovne delavke nevladnih organizacij med zaprtjem javnega življenja zaradi epidemije vsakodnevno objavljale po družbenih omrežjih. In če trenutno kaže, da bo naša družba boj z epidemijo nekoč dobila, nam bolj slabo kaže pri boju z nasiljem. »Grozljivo. Ko se nam je po desetletjih zdelo, da je fizičnega nasilja vse manj, je zaprtje naplavilo številne nove in grozljive primere,« pravi strokovna vodja Svetovalnice za žrtve nasilja Simona Lovšin.

Številnim družinam med zaprtjem javnega življenja ni bilo lahko: ekonomske stiske, strah pred okužbo, delo in šolanje od doma, omejitve. Vsi smo to dali skozi, a si verjetno težko predstavljamo, kako je šele tistim, ki varnega doma nimajo. V medijih smo kmalu zasledili opozorila, da je vse skupaj povzročilo porast nasilja v družini. Kako je bilo pri nas?

Žal nič drugače. Sprva je bilo kakšen mesec neke vrste zatišje, že sredi aprila lani pa se je povečal obseg našega dela, kar pomeni, da so uporabnice programov potrebovale bolj intenzivno pomoč. Večkrat so nas poklicale, dalj časa in bolj strnjeno so hodile k nam na svetovanje, potrebovale so več pomoči pri navezovanju stika z institucijami, odvetniki, pri pridobivanju finančnih in materialnih pomoči. Stiske so bile vse bolj kompleksne. Poleg nasilja, finančnih težav, šolanja na daljavo ipd. je bila prisotna še večja negotovost pred prihodnostjo kot sicer. To je tudi glavni razlog, da se je lani manj žensk odločilo za umik v varno hišo (17) v primerjavi z letom prej (43), v svetovalnici pa je poiskalo pomoč še enkrat več ljudi (zdaj 60, prej 35 oseb mesečno). V porastu so bili primeri fizičnega in spolnega nasilja. Pred epidemijo smo po več kot desetletnem delu beležili upad fizičnega in porast psihičnega nasilja, z epidemijo se je to žal obrnilo na glavo. Najhujše je bilo spoznanje, koliko primerov res hudega fizičnega nasilja je še vedno med nami, pa zanj niti ne vemo.

Zahvaljujoč Društvu življenje brez nasilja, ima Novo mesto oz. regija že od leta 1999 varno hišo, kamor se lahko na tajno lokacijo umaknejo ženske in matere z otroki, zadnjih pet let pa v središču mesta deluje še Svetovalnica za žrtve nasilja, ki je javno dostopna vsem. Kakšna je še razlika?

Varna hiša tako kot svetovalnica žrtvam nasilja nudi psihosocialno pomoč, svetovanje, spremstvo in zagovorništvo, poleg tega pa varna hiša omogoča tudi bivanje v varnem prostoru, ki je prenovljen, in materialno pomoč. Razlika je še v tem, da je varna hiša namenjena ženskam in njihovim otrokom in da je bivanje časovno omejeno na eno leto, svetovalnica pa je namenjena tudi moškim in vključenost oz. proces pomoči ni časovno omejen.

Vaše društvo na nek način dopolnjuje javni sistem. Zakaj sploh potrebujemo še nevladni sektor na tem področju oz. kako žrtev pride do vas?

Programa našega društva dopolnjujeta mrežo socialnega varstva. Nevladni sektor oz. programe, kot sta naša,



Vrata Svetovalnice za žrtve nasilja so odprta od ponedeljka do četrтка med 8. in 16. uro ter v petek od 8. do 14. ure, najdete jo na Ulici talcev 2 v Novem mestu. Njihova kontaktna številka je 031/696-389, Varno hišo pa lahko pokličete na 031/393-614. Na posnetku Simona Lovšin.

potrebujemo ravno zato, da se sistem pomoči dopolni tam, kjer ga javne službe ne pokrivajo. Institucije omogočijo pomoč žrtvam nasilja v okviru svojih pooblastil, pristojnosti, postopkov, mi pa v okviru naših oblik pomoči. Npr. velik del našega dela predstavlja socialno zagovorništvo: žrtvam nasilja pomagamo, da se povežejo z institucijami, namesto njih kdaj kam pokličemo, če same zaradi posledic nasilja tega ne zmorejo, spremljamo jih na Center za socialno delo, sodišče. Veliko naših uporabnic je tujk in potrebujejo pomoč pri prevajanju ... Bistvo vsega je, da se oblikuje mreža pomoči različnih organizacij. Nekatere osebe najprej poiščejo pomoč pri institucijah in jih te napotijo še k nam ali pa pridejo najprej do nas in se mi v nadaljevanju, seveda v dogovoru s to osebo, povežemo tudi z institucijami.

Marsikdo težko razume žrtve, da ne prijavijo nasilja oz. ukrepajo.

Zakaj si nekdo o tem ne upa spregovoriti, je zagotovo več dejavnikov. Po mojih izkušnjah iz zgodb naših uporabnic pa je pogosto tako, da se žrtev ob prvem nasilju izpove svoji mami. Mama odgovori, da je bil tak tudi oče, pa se je z leti malce umiril, naj potrpi in vztraja zaradi otrok ipd. Če takšen nasvet dobiš od lastne mame, prve osebe na svetu, ki naj bi te zaščitila, je kasneje toliko težje poiskati pomoč. Dejansko jo poiščejo šele takrat, ko drugega izhoda niti ni več, ko je nevzdržno zanj in za otroke. Zato društvo poleg konkretne pomoči žrtvam veliko dela tudi na ozaveščanju javnosti, da je nasilje nesprijemljivo

Omenili ste »večletne« uporabnice. Zakaj to reševanje traja tako dolgo?

Najprej naredimo vse, da zagotovimo varnost: prijava nasilja, prepoved približevanja, postopki na sodišču, kamor jih spremljamo itd. Pomagamo urejati postopke glede preživnine, stikov, povežemo jih z odvetniki in pomagamo pri pridobivanju brezplačne pravne pomoči. Kot sem omenila, se na nas obrne veliko tujk. Pomagamo jim urejati status prebivanja ipd. Vsi ti postopki lahko trajajo nekaj let, medtem pa z njimi delamo – nudimo psihosocialno pomoč in svetovanje, jih bodrimo, pripravimo npr. za postopek na sodišču, da niso še bolj prestrašene. Predvsem pa jih učimo živeti brez nasilja.

To se sliši grozljivo, da se moraš naučiti »normalnosti«.

Žal je tako. Veliko naših uporabnic je imelo izkušnjo nasilja že v otroštvu, torej v primarni družini. In za njih je to »normalno« oz. če rasteš v nasilju, si predstavljaš, da je tako povsod. Na nek način se naučijo, kako v takšni družini preživeti, kako komunicirati. V nasilnem razmerju se žrtev nauči prilagajati povzročitelju, podredi mu svoje potrebe v dobri veri, da se bo s tem izognila nasilju. Marsikatera žal razmišlja tako: Če bom pridna, ne bo nasilen. To seveda ne drži, sploh ne na dolgi rok, ko se izkaže, da povzročitelj vseeno izbira nasilno vedenje, kljub temu da ona vse naredi »prav«. Gre za povzročiteljevo izbiro in odločitev; ni žrtev tista, ki vklaplja in izklaplja nasilje. Če torej leta in leta živiš v nasilju, je posledic veliko, če omenim le izjemno slabo samopodobo. In vse to potem na nek način gradimo na novo.

Pa tudi zgradite?

Seveda, to nam daje energijo, da delamo naprej. Upabnice pridejo čez čas nazaj in povedo, kako smo jim pomagale in kako brez nas ne bi zmogle. Pohvaliti moram naš kolektiv, ki je strokoven in srčen. V svetovalnici, denimo, s kakšno osebo delamo več let. Spomnim se, kakšna je bila prvi dan, kako se je tresla, da se še podpisati ni mogla, bila je brez stanovanja in službe, povsem nesamozavestna. Po letih vključenosti oz. procesu pomoči pa preobrat: našla je službo, uredila bivanje, zdaj je samozavestna in nas sem in tja nasmejana povabi na kavo, prej pa na kaj takšnega še pomisliti ni upala. Takih zgodb imamo precej. Tem »zadnjim« kavicam v šali rečemo »nadstandard«.

Kaj še pravijo statistike glede nasilja pri nas?

90 odstotkov oseb, ki poiščejo pomoč v društvu, je žensk in 10 odstotkov moških. Pri ženskah gre večinoma za izkušnjo nasilja s strani partnerja, medtem ko pri moških, ki pri nas poiščejo pomoč, ne gre za nasilje s strani partnerke, ampak s strani drugih družinskih članov – očeta ali mame, brata, sina ... V zadnjem letu se na nas obrača vse več staršev, ki doživljajo nasilje s strani odraslih otrok.

Govorili ste, kako sodelujete s pristojnimi javnimi organi, ali vas država potem tudi financira kot dopolnitev javnega sistema?

Dokazilo o naši strokovnosti in legitimnosti je strokovna verifikacija Socialne zbornice Slovenije za oba naša programa, ki je tudi pogoj za pridobitev večletnega sofinanciranja Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Za oba naša programa ministrstvo prispeva do 80 odstotkov sredstev, kar je samo po sebi dokaz, da delamo strokovno. Nadzor nad našim delom je stalen in strog. Preostalih 20 odstotkov sredstev pa moramo pridobiti sami, kar pomeni veliko birokracije in časa, ki si ga moramo »ukrasti« od dela z žrtvami: nekaj sredstev pridobimo od FIHA, iz kazenskega pregona, nekaj iz donacij dela dohodnine (lahko nas podprete tudi vi!), drugih donacij in prek javnih razpisov večine dolenjskih in belokranjskih občin.

Pa se lokalne skupnosti zavedajo pomena vašega, dejansko edinega takšnega programa v regiji?

Ene bolj, druge manj, a jih ves čas ozaveščamo, saj nam mora biti v skupnem interesu obdržati takšno brezplačno pomoč v našem okolju. Zato smo se spomladi tudi aktivneje vključili v akcijo Regijskega NVO centra, ki po občinah opozarja na negativne posledice epidemije, ki jih bomo žal še dolgo reševali. Če že govoriva o denarju – reševanje stisk na takšen način je dejansko najcenejše. Mi ne »le« rešujemo nastale stiske, ampak dejansko zmanjšujemo tveganje za nastanek novih. Ker se žrtev kmalu obrne na nas, ji nudimo varnost in v nadaljevanju rešujemo vrsto težav, od nastanitve do zaposlitve. Če pa se z njo nihče ne ukvarja, hitro pridemo do dolgov, izvršb, trkanj na vratih občine in še koga. Z vključitvijo v strokovni program, ki je javen in za njih brezplačen, pa dobimo samostojne in samozadostne članice družbe. Kaj je torej ne le bolj humano, ampak tudi ceneje za skupnost?



V javnosti je nedavno veliko prahu povzročila kampanja sorodnih društev iz Ljubljane. A po navedbah Simone Lovšin statistike potrjujejo, da je večina povzročiteljev nasilja v družini moških, seveda pa to še zdaleč ne velja za vse očete in partnerje: »Želim si, da bi se javnost tako glasno odzvala tudi ob zaznavanju kakršnegakoli nasilja v okolju.«

POLETJE V KNJIŽNICI PRINAŠA DOGODEK STRIPOTEKA, ZAŽIVELA TUDI KNJIŽNICA SEMEN

Na svetovni dan Zemlje je v mednarodnem letu sadja in zelenjave v duhu spodbujanja trajnosti in samooskrbe v preddverju Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto zaživila Knjižnica semen. Mimoidoče na Rozmanovi ulici v izložbi nekdanje čokoladnice k ogledu na to temo vabi tudi nova razstava. Poleti za ljubitelje stripov predstavljamo Stripoteko.

KNJIŽNICA SEMEN: IZPOSODI – VZGOJI – DELI

Se sprašujete, kaj je knjižnica semen in kako je povezana s knjižnico v prvotnem pomenu besede? Knjižnica semen deluje kot vsaka druga knjižnica, le da si v njej ne izposojate knjig, temveč domača semena, iz katerih vzgojite rastline in pridelate nova. Del teh semen nato vrnete v knjižnico. Knjižnica semen je aktivna v sezoni vrtnarjenja – od začetka februarja do konca oktobra v času odprtosti novomeške knjižnice.

Splošne knjižnice namreč že dolgo nismo več samo prostor, kjer se izposoja knjige, ampak vse bolj postajamo kulturno, informacijsko in družabno središče, namenjeno vsem družbenim skupinam in vsem generacijam. Želimo se aktivno odzivati na potrebe lokalne skupnosti in iz omenjenega razloga ponujamo vedno več inovativnih dejavnosti, tudi če niso neposredno povezane z našim delovanjem. Skrb za trajnostni razvoj je skrb vsakega posameznika naše družbe in je tudi eden izmed pomembnih ciljev, ki ga uresničuje naša knjižnica. Knjižnica semen se s svojim poslanstvom dotika le majhnega delčka obširnega problema, ki pa je kljub temu zelo pomemben. Poslanstvo naše Knjižnice semen je tako predvsem ozaveščanje o ohranjanju avtohtonih sort ter biotske raznovrstnosti in hkrati opozarjanje na pomen samooskrbe ter sonaravnega vrtnarjenja.

Namenjena je vsem posameznikom, ki doma pridelujejo svoje vrtnine, se zavedajo pomena zdravih domačih semen ter so pripravljeni za skupno dobro darovati nekaj svojega časa in truda. Pogoj za sodelovanje v Knjižnici semen je veljavno članstvo v Knjižnici Mirana Jarca Novo

mesto. Vsi, ki se boste včlanili v Knjižnico semen in v njej aktivno sodelovali, boste leta 2021 oproščeni članarine v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto. Uporaba Knjižnice semen je brezplačna in deluje povsem na zaupanju in odgovornosti posameznika. Poleg članstva v knjižnici od njenih uporabnikov tako pričakujemo le še odgovorno ravnanje s semeni, in sicer predvsem to, da v knjižnico semen vračajo izključno doma pridelana semena in na noben način ne kupljenih.



Poglaviti namen Knjižnice semen je brezplačna izmenjava domačih semen.

Če menite, da za uporabo Knjižnice semen nimate dovolj znanja, ima novomeška knjižnica v svoji zbirki veliko knjig o vrtnarjenju in vzgoji sadik, pripravili pa bomo tudi delavnice in predavanja, na katerih boste lahko obogatili svoje znanje. Kot prvega smo marca v goste povabili Aljaža Plankla, ki je v spletnem predavanju predstavil, kako vzgojiti vrhunske domače sadike. Predavanje si je še vedno mogoče ogledati na YouTubeu

Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto. Nekaj predlogov o dodatnem branju najdete tudi v posebni mapi pri omari s semeni, kjer so zbrani članki in druge uporabne informacije.

Na dan si lahko izposodite največ 3 vrste semen (1 vrečko vsakega). Naenkrat imate lahko izposojenih največ 10 vrečk. Za izposojanje semen se uporablja posebna aplikacija, ki omogoča pregled nad kroženjem semen. Aplikacija je enostavna in je namenjena samostojni uporabi. Prilagojena je uporabniku, ki ga z navodili vodi ves čas procesa izposoje in vračanja semen. Navodila za uporabo najdete ob omari s semeni, kadarkoli pa se lahko obrnete tudi na osebje v knjižnici, ki vam bo z veseljem pomagalo. Pripravili smo tudi krajši predstavni video, v katerem sta predstavljena namen in uporaba Knjižnice semen. Ogledate si ga lahko na spletni strani, kanalu YouTube in Facebooku novomeške knjižnice.

Domača semena lahko Knjižnici semen tudi podarite. Ob prihodu v knjižnico vas bodo čakale naše vrečke za shranjevanje semen ter navodila za postopek vnosa semen v bazo. Zelo smo hvaležni članicam in članom društva Ajda Dolenjska, ki so nam podarili ogromno domačih semen in tako poskrbeli, da se je izmenjava semen lahko začela takoj po vzpostavitvi Knjižnice semen.

Seveda pa se kljub trudu in prizadevanju lahko zgodi tudi, da seme ne kali oziroma rastlina ne obrodi plodov. V tem primeru v aplikaciji označite, da gojenje rastline ni bilo uspešno. Semen tako ni treba vračati, lahko pa vrnete domača semena druge vrste rastlin, katerih gojenje je bilo uspešno.



Knjižnica semen je zaživila v preddverju Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto.

NOVA RAZSTAVA V MESTNEM SREDIŠČU

V izložbi nekdanje čokoladnice na Rozmanovi ulici nas Jurčičeva knjižna junaka Kozlovske sodbe v Višnji Gori kozel Lisec Lukeža Drnulje in Andraž Slamorezec vabita k ogledu razstave o knjižnicah semen, ki smo jo pripravili v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto. Knjižnice semen so vzklile po vsem svetu, prva izmed njih v ameriškem mestu Gardiner leta 2004. Večina izmed njih je našla prostor v splošnih knjižnicah.

Posebne zbirke Boga Komelja v novomeški knjižnici so od lanskega leta bogatejše za novo pridobitev: številna originalna dela novomeškega rojaka ilustratorja Marjana Mančka. Med njimi so tudi ilustracije in vinjete, s katerimi je avtor leta 1977 s svojo enkratno likovno govorico opremil humoresko pisatelja Josipa Jurčiča Kozlovska sodba v Višnji Gori. Slikanica je tako postala ena najbolj prepoznavnih literarno-likovnih mojstrov in na Slovenskem.

Umetnik Marjan Manček, ki ga na Novo mesto in knjižnico vežejo lepi spomini iz mladosti, je navdušeno pozdravil svoja dela na razstavi z besedami: »Naj Novomeščanom se na ogled postavi!« Mimoidoči pa zagotovo ne bodo spregledali, kako kozel Lisec »s pregrešnim veseljem in veliko poželjivostjo« gleda čez leseni plot zeleni vrt uglednega višnjanskega meščana Andraža Slamorezca.

POLETI NAPOVEDUJEMO STRIPOTEKO

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto že vrsto let skrbi za nakup stripov, ki so bili kot deveta umetnost velikokrat neprepoznani kot umetniško in literarno delo.



Jurij Kozjak, strip, 1959, in prva št. Zvitorepca, tednika s stripi, 1966.



Zgodovina slovenskega stripa (Iztok Sitar), Kako razumeti strip (Scott McCloud) in ART9, Revija o teoriji in praksi stripa (št. 1).

Tako je nastala obsežna in kakovostna zbirka, ki zajema stripe domačih avtorjev, vse od začetkov slovenskega stripa, in tudi tujih avtorjev, predstavnikov ter teoretikov svetovnega stripa.

Že nekaj let se v knjižnici trudimo, da bi stripe izpostavili v Stripoteki. Njeno odprtje na zgornji rotundi knjižnice nad Študijskim oddelkom načrtujemo poleti, za njeno atraktivno podobo pa bosta poskrbela arhitektka Natalija Zanoški in Darko Plevnik. Stripi bodo razvrščeni po abecedi avtorjev in po zbirkah, v katerih so izšli. Poleg tega bo Stripoteka nudila tudi prijeten prostor za branje, počitek, druženje in študij. Dodana vrednost bodo dogodki, povezani s tematiko stripa, kot so delavnice, razstave ter predstavitev risarjev in njihovih del.

Boštjan Pucelj



K ogledu razstave o knjižnicah semen v izložbi nekdanje čokoladnice nas vabita Jurčičeva knjižna junaka, ki jima je podoba dal ilustrator Marjan Manček.

TEDEN LJUBITELJSKE KULTURE POSTREGEL Z RAZNOLIKOSTJO IN KAKOVOSTNIMI VSEBINAMI

Teden ljubiteljske kulture je osrednji letni projekt JSKD, namenjen promociji in predstavitvi ljubiteljske kulture širši javnosti. V času, zaznamovanem z epidemijo, ki je kulturo pahnila v kar se da negotov položaj, je ena od prednostnih nalog JSKD ponovna aktivacija ustvarjalcev, umetnikov, kulturnih društev in skupin ter zvez kulturnih društev, še posebej pa si želimo k ponovnemu ustvarjanju in obiskovanju kulturnih dogodkov spodbuditi mlade. JSKD vsako leto za osrednjo temo izbere eno od umetniških zvrsti, in tako je letos ta častna vloga pripadla literaturi in instrumentalni glasbi, s čimer obeležujemo tudi Jurčičevo in Ipavčevo leto.

Med 21. in 30. majem 2021 (razširjen datum: 20. maj do 20. junij) se je že osmič zapored zgodil Teden ljubiteljske kulture (TLK), največji praznik ustvarjalnosti v sodobni družbi. Gre za promocijo ljubiteljske kulture v celoti, ki je tako globoko vtkana v našo družbo. Projekt skrbi za večjo dostopnost in mobilnost kulturnih dobrin in je namenjen podpori ljubiteljskim ustvarjalcem ter promociji ljubiteljske kulture po vsej Sloveniji in zamejstvu. V okviru ljubiteljskih kulturnih dejavnosti namreč deluje kar 5.000 kulturnih društev in skupin, ki na letni ravni pripravijo okoli 25.000 prireditev. V ljubiteljski kulturni



dejavnosti ustvarja okoli 110.000 aktivnih ustvarjalcev. Irena Yebuah Tiran, operna in koncertna pevka ter ljubiteljica knjig, je letos sprejela vlogo ambasadorke branja ob Tednu ljubiteljske kulture, pokrovitelj odprtja v Novem mestu je bil župan MO Novo mesto, mag. Gregor Macedoni.

BESEDA V LIKOVNEM DELU

Kot že naslov pove, je bil tudi 4. likovni natečaj za osnovnošolce obarvan literarno, letos prvič pa smo k sodelovanju povabili tudi srednješolce. K natečaju so pristopili vsi mladi, ki so pod mentorstvom svojih likovnih pedagogov ustvarjali na določeno temo, s katero smo si organizatorji želeli na široko odpreti likovni prostor črkam, znakom in besedilom. Povezava med besedo in sliko je v likovni umetnosti namreč navzoča že od samih začetkov človeškega izražanja, sodobna likovna umetnost pa besedi/ sporočilu danes predaja del likovnega prostora tudi v širšem javnem bivanjskem prostoru. Razpisana tema ni omejevala ne vsebine ne sloga, ustvarjalci so se sami odločili za katerikoli slogovni izraz, tehniko, za ploskovni ali prostorski način oblikovanja, le besedni zapis v kakršni koli obliki je moral biti prepoznaven element pri oblikovanju likovnega dela in s tem nosilec vizualnega sporočila. Skupaj smo prejeli 58 likovnih del, učenci in dijaki prihajajo iz devetih osnovnih in srednjih šol. Dela je že pregledala in ocenila tričlanska strokovna komisija, ki jo sestavljajo mag. lik. umetnosti Vesna Di Domenico, akad. slikar Janez Zalaznik in mag. um. zgodovine Eva Malalan.

Likovni natečaj bomo zaključili konec junija s pregledno razstavo v prostorih JSKD v KC Janeza Trdine. Razstava bo na ogled do konca septembra.



Naša ambasadorka

NOVO MESTO KULTURE

Na ploščad pred Kulturnim centrom Janeza Trdine smo postavili na ogled razstavo z naslovom NOVO MESTO KULTURE. Z razstavo na ogled postavljamo najbolj reprezentativne skupine (otroške, mladinske in odrasle), posameznike, društva in kolektive, ki se uvrščajo na regijska in državna srečanja, tekmovanja. Nekateri med njimi dosegajo izjemne rezultate tudi na mednarodnih tekmovanjih.

Razstava je na ogled do 13. 6., po tem datumu se za mesec dni preseli še na Glavni trg.

POTUJOČI LABOD

Na ogled smo postavili tudi del razstave lepljenk, ki je nastala v okviru mednarodnega projekta mladih in nosi naslov LEPLJENKA – POTUJOČI LABOD. V projektu je v dveh posameznih obdobjih (2015–2018 in 2019–2021) sodelovalo več kot 570 gimnazijcev iz 13 slovenskih in 7 gostujočih gimnazij iz tujine. S projektom bomo nadaljevali tudi v naslednjem šolskem letu. Mladi skozi izdelane lepljenke pred nami razgrinjajo svoja razmišljanja, povezana z nenehnim izpraševanjem obstoja mladega človeka v družbi, ki ga vidijo, kot pravijo sami, »kot utaplajoče srce« v notranjih razprtijah in družbeni neenakosti. Njihova samonikla razmišljanja nas nikakor ne pustijo ravnodušne. Idejni vodja projekta je pesnik in pisatelj Samo Dražumerič, somentor delavnic je ilustrator Peter Škerl.

Razstava je na ogled do 13. 6. na ploščadi pred Kulturnim centrom Janeza Trdine, v času od 13. 6. do 10. 7. pa si jo boste lahko ogledali še na Glavnem trgu.

V MAJHNEM PLAŠČU BESED

V okviru Tedna ljubiteljske kulture se bo letos odvijalo tudi Srečanje najmlajših literatov osnovnih šol. Srečanje se sicer odvija vsako leto pod okriljem dolenskega knjižnega sejma, ki ga pripravlja Kulturno umetniško društvo Krka v sodelovanju z Mladinsko knjigo, Knjižnico Mirana Jarca in našim Skladom. Letos bo potekalo nekoliko drugače kot običajna leta, in sicer junija v parku Rastoče knjige pred Knjižnico Mirana Jarca. Prejeli smo izjemno povedna besedila najmlajših literarnih talentov, med katerimi so mnogi v pesmih ali kratkih proznih besedilih odgovarjali na vprašanja, kako jih lahko bogati jezik, kako jim lahko pisanje pomeni zavetje pred stiskami, s katerimi se soočajo, kakšno razkošje so knjige, kako mogočen je svet literature in kako mogočen sem jaz, ki si drznem igrati z besedami. Kako je moj umetniško-literarni svet poseben, samosvoj, edinstven in nikomur podoben!



Interpreti



band PA



Razstava Novo mesto kulture



SKOZI LIKOVNO UMETNOST V SMEH 2. MEDNARODNI BIENALE LIKOVNE VIZIJE, KI BO PRIVABLJAL SMEH

Društvo likovnih umetnikov Dolenjske (DLUD) pripravlja drugi mednarodni bienale z naslovno temo Smeh. Razstava bo na ogled od 16. 8. do 26. 9. 2021 na različnih lokacijah Novega mesta. Umetniška dela bodo na ogled v Jakčevem domu Dolenjskega muzeja, Galeriji Simulaker, Galeriji Kocka v Kulturnem centru Janeza Trdine in v Knjižnici Mirana Jarca.



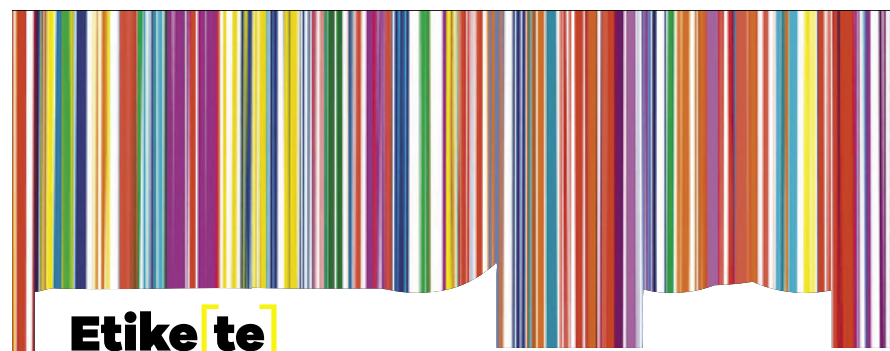
ARHIV DLUD, avtor: Igor Vrčmar

Leta 2019 smo člani DLUD v sodelovanju z Dolenjskim muzejem, ZDSLU, galerijo Simulaker in Knjižnico Mirana Jarca, ob podpori Mestne občine Novo mesto, Ministrstva za kulturo in sponzorjev (Krka d. d., Zavarovalnica Triglav, d. d., Steklarstvo Šiško in drugi), organizirali 1. mednarodni bienale, katerega tema je bila strah. Skozi temo so se ustvarjalke in ustvarjalci poskušali spoprijeti s splošno atmosfero tistega časa, ki so jo zaznamovale migracije in številni drugi travmatični dogodki. Razstava je bila dobro sprejeta med publiko, stroko in mediji. Vsi, ki smo sodelovali pri organizaciji, smo bili navdušeni nad številčnostjo obiskovalcev na odprtju, ki se je odvijalo v galeriji Simulaker. Zdelo se je, kot da je Novo mesto v ponovnem razcvetu novomeške pomladi; znova prestolnica kulture in umetnosti. Veseli smo bili, da so meščanke in meščani pokazali, da cenijo vrhunsko likovno in vizualno umetnost in se pridružujejo vsem tistim, ki so si razstavo prišli pogledat iz drugih krajev Slovenije.

Čas, ki ga trenutno živimo, je za nas verjetno še težji, kot je bil pred dvema letoma, vendar smo se v organizacijskem odboru odločili, da mora umetnost na nek način nakazati izhod iz tega morečega vzdušja. Spone, ki smo si jih v veliki meri nadeli tudi sami, bi bilo dobro

malo zrahljati, če že ne sneti. Osvoboditi se moramo strahu, ki nas je prežal in o katerem je govorila in ga napovedovala naša prejšnja razstava. Prepričani smo, da se lahko iz te dolgoročno nevzdržne situacije izkoplamo tudi s pomočjo smeha. Smeh je subverziven, sprošča nakopičene frustracije in odpira kreativne potenciale. Tudi danes je smeh velikokrat nevaren, v totalitarnih sistemih lahko celo kazniv, zato je toliko pomembneje poudarjati njegov osvobodilni potencial. Splošna družbena zakrčenost, zavrtost in strah, ki nas prežemajo, prav zahtevajo, da se vsaj občasno glasno zasmejemo in sprostim svojo ustvarjalnost na vseh področjih našega življenja. Če ga združimo z umetnostjo, pa lahko nastane zmagovita kombinacija. Sodelujoči umetniki in umetnice se bodo v svojih delih spoprijeli s to izmuzljivo temo, nas poskušali nasmejati in temo osvetliti iz več perspektiv, skozi različne avtopoetike.

Pred dvema letoma nas je bilo 'STRAH', sedaj je čas za 'SMEH'!



Etiket[e]
smeh / laughter

16. avgust – 26. september 2021



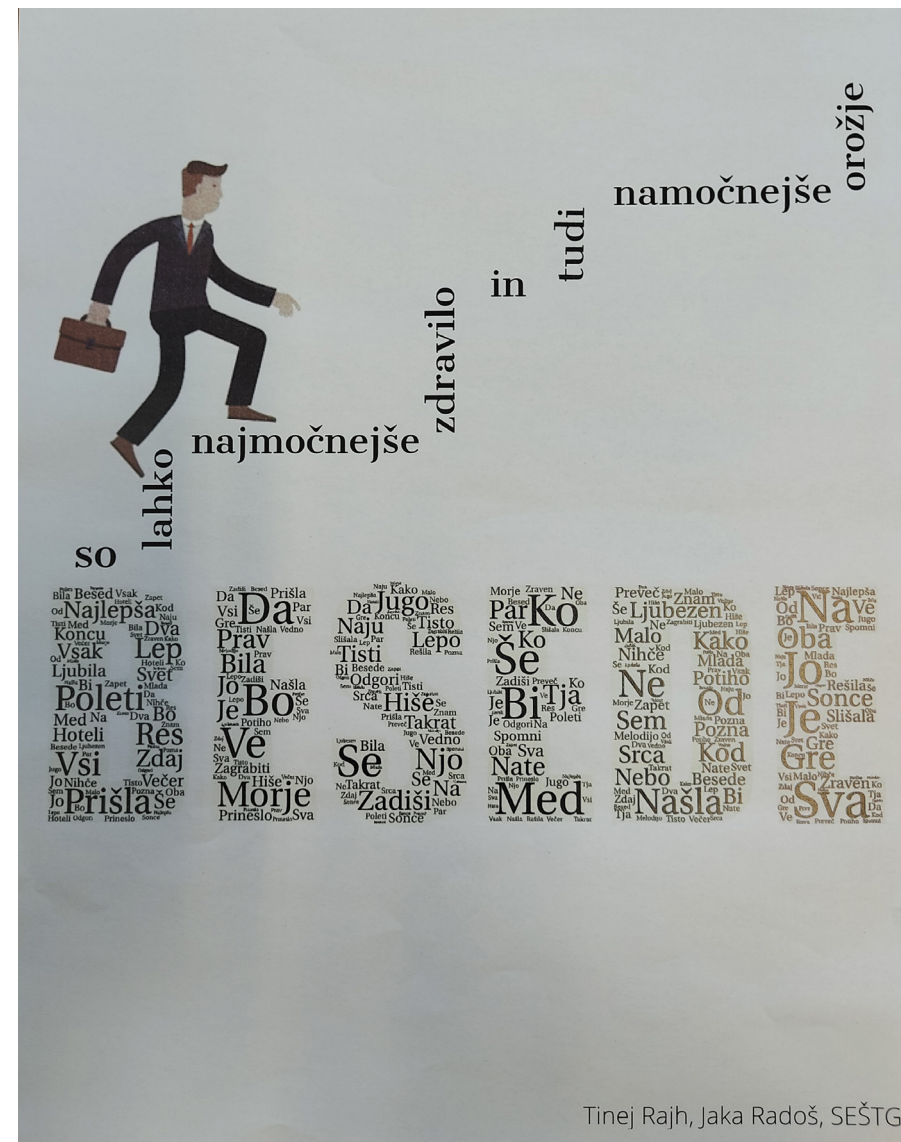
KOLUMNA: NAŠA LJUBA SLOVENŠČINA, SI ŠE LJUBA?

8. ali 9. junija leta 1508 se je rodil mož, ki je svoje rojake prvi nagovoril Lubi Slovenci. Z njegovim Katekizmom in Abecednikom so naši predniki začeli spoznavati božjo besedo v slovenščini; s tem dejanjem se je rodil slovenski knjižni jezik in se razvijal v bolj ali manj ugodnih ali neugodnih okoliščinah. Že njegovi sodelavci in kasneje nasledniki so skušali knjižni jezik Primoža Trubarja izčistiti in zmanjšati vpliv nemščine, nadomeščati nemške sposojenke s slovanskimi, nato izganjati še te ... Včasih je bilo zavračanje tujk že kar puristično in prisiljeno. Vse to z razlogom, saj slovenščina vse do razpada Avstro-Ogrske ni imela statusa uradnega jezika. (Ta status je imela le v času Ilirskih provinc – Francozi so bili toliko modri, da niso zahtevali od svojih novih podložnikov znanja francoščine.) Tudi potem ko je postala eden od uradnih jezikov v skupni državi balkanskih narodov, ji ni bilo lahko. Velikosrbske težnje so segale tudi na področje jezika – slovenščina še vedno ni bila jezik diplomacije in vojske.

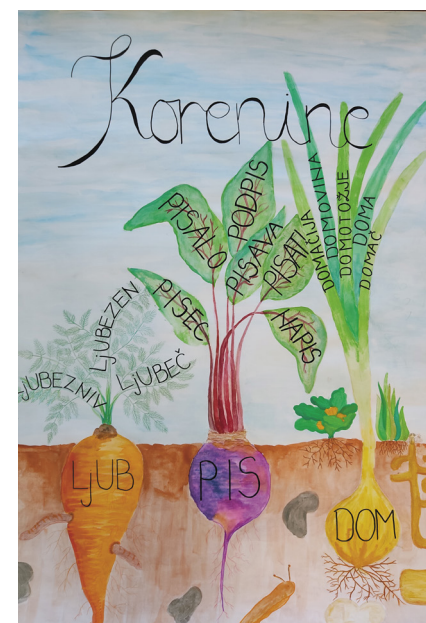
Letos praznujemo 30. obletnico osamosvojitve in ustanovitve lastne države – Republike Slovenije. Slovenščina je zapisana v ustavo kot uradni in državni jezik (tudi eden od uradnih jezikov EU). Ščiti jo poseben zakon – Zakon o javni rabi slovenščine. To se v zgodovini

Slovence še ni zgodilo. Nekateri menijo, da slovenščini ni šlo še nikoli tako dobro, kot ji gre danes. Tudi sama sem nekoč optimistično napisala, da slovenščina ni ogrožena. Z zaupanjem v govorce in družbeno klimo sem zapisala tudi, da je slovenščina ogrožena toliko, kolikor bomo sami dovolili. Zdaj pa se vprašajmo, koliko poseganja v slovenščino si dovolimo danes. Ne, ne mislim na sporazumevanje v »sloglaščinu«
prek SMS-sporočil ali zasebne pošte. Tudi kakšen igriv in inovativen plakat s slengizmi me ne moti. Vsak govorec ali pisec ima pravico, da se izraža po svoje.

Vprašajmo se raje o tem, koliko upoštevamo v našem okolju Zakon o javni rabi slovenščine. Pogledajmo samo nekaj primerov s področja turizma. V Novo mesto in na Dolenjsko vabimo z geslom VisitNovo mesto in VisitDolenjska. Turisti si lahko ogledajo Art tržnico, izkoristijo storitev GONm ali si privoščijo Trip in the Bag Novo mesto, ko pa se utrudijo od turističnih »produktov«, se bodo po novem lahko odžejali v Bech Bar Loca. Še dobro, da imamo tudi Odprte zidanice na Trški gori, saj pri tej turistični ponudbi vsaj lahko vemo, kaj bomo tam dobili, četudi ne govorimo angleško.



Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine je lansko leto spodbujalo razmišljanje o slovenščini v okviru likovnega natečaja Slovenščina - moj, tvoj, vaš jezik. Nagradjeni digitalni plakat v skupini srednješolcev je delo Tineja Rajha in Jake Radoša, dijakov 1. letnika SEŠTG.



Nagradjeni plakat v skupini srednješolcev je delo Mihaela in Elene Lunič, udeleženk dopolnilnega pouka slovenščine v Banjaluki.

> Kristja Robek, vzgojiteljica v Vrtcu Ciciban, Novo mesto

VRTČEVSKÉ VRAGOLIJE

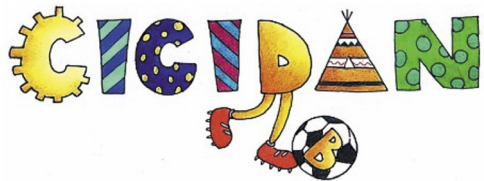


OTROCI V VRTCU CICIBAN ŽIVIJO Z NARAVO IN SE RADI GIBAJO NA PROSTEM

Vrtec Ciciban Novo mesto, ki pod svojo streho združuje osem enot na različnih lokacijah Mestne občine Novo mesto, je ta mesec praznoval svoj praznik – Cicidan.

Cicibani smo aktivni tudi v času, ko je potrebno skrbeti za čim manj stikov s širšo množico ljudi. Ker se zavedamo pomembnosti gibanja pri ohranjanju zdravja, skrbimo za gibanje otrok v vseh letnih časih in tudi v pisanih vremenskih razmerah. Tako skozi vse leto z otroki radi obiskujemo urbane kot tudi naravne koticke Novega mesta, ki jih objema naša lepota, reka Krka. Zato smo tudi za praznovanje svojega Cicidneva izbrali pisane gozdne površine, v katerih je nekatere spremljal žuboreči potoček, prav vsem pa so urejene naravne površine omogočile, da smo preživeli aktiven dan ob družbi objemajočih dreves, dišeče zemlje, zvenceh vej, cvetočih ter dišečih cvetlic ... Svoj gibalni prostor smo našli v Ragovem logu, na Marofu, v okolici gradu Grm, v gozdu pri Sv. Roku v Regrči vasi, v Portovalu, na Malem Slatniku na Machovi poti in seveda tudi na travnikih ter urejenih in razgibanih igriščih vrtca. Vsak oddelek je praznoval na svoj način, vsi z elementi gozdne pedagogike, a smo izvajali zelo različne dejavnosti: tek po gozdu, igre z vejami, met storža, preskakovanje naravnih ovir, hoja po deblih, hoja po kamnih, tekovanje v vlečenju vej, nošenje listja na glavi, hoja skozi tunel, postavljen iz malih smrečic, plezanje na »palčkov grad« po skalah sredi gozda ...

Otroci živijo z naravo, jo vzamejo za svojo in izkoristijo vse, kar jim ponuja. Vabljeni, da čisto vsak dan posebej v njej uživate tudi vi.



Arhiv vrtca Ciciban

NOVO MESTO

LIZIKA

Poletne jezikovne delavnice so spet tu!

Informacije in prijave:
040 731 700 (Majda)
prijava@lizika.si

www.lizika.si

NOVO MESTO		365 DNI	EGIPČANSKA BOGINJA PLODNOSTI (IZIDA)	POVEČEVANJE	DROG Z ŽELEZNO KLJUKO ZA PLAVLJENJE LESA	MESTO V ANGLIJI	ZNAČILNOST NEISKRENEGA ČLOVEKA	SKUPLNA VEČ GORSKIH VERIG V KIRGISTANU		
									PODJETJE ZA ULIVANJE KOVINSKIH IZDELKOV ALI KOVINE	SVETOPISEMSKI PREROK
SESTAVIL: PETER UDIR		GOZDNI GLODAVEC VEVERIČJE VELIKOSTI	120 - 40 = ?	TRINITROTOLUEN	NUJNOST		ST. JAP. LJUDSTVO			
ZNOJ				PLAST NANESENEGA SNEGA	KRMA ZA KONJE		ARKTIČNI JELEN	DELAVEC PIRMIKALNIKU		
PODLAGA, TEMELJ						PRISTAŠ TOMIZMA	TKIVO, KI VEŽE MIŠICE NA KOST			
SKOZI ČELEŠNIK VTKAJNENA PALICA						MAJHNA TEMNA ROŽINA BREZ PEČK	ELEMENT			
HOČEVAR, MIHA				EMPIRIST	IME NOVINARKE CETINSKI MALNAR			BLAGAJNIK	TEKSTILNI IZDELEK ZA ODEVANJE, POKRIVANJE	VRČU PODOBNA POSODA
POOBEDEK, POSLADEK							SL. DUHOVNIK, PLANINEC (ALJAŽ)			
SLOVENSKI KARDINAL (FRANC)							OSVEŽ. ORIENT. PIJAČA			
NASPROTJE NEREDA				PEVEC MODRIJANOV (BLAŽ)	NAMIZNO PREGRIJALO			SL. PEVEC (LESKOVAR)	TOČILNICA, BIFE	
OŠPICE						OKRASEK NA VERIŽICI	IGO GRUDEN			
ODSTRANITEV, PREGON S PRESTOLA										
LETNI GOZDNI POSEK					ŽELATINA IZ MORSKIH ALG			ORNA ZEMLJA, ORNICA		

ALASTOR - vzdevek grškega boga Zevsa; JILIN - kitajska provinca; LETVO - skozi čelešnik vtaknjena palica; RIPON - mesto v Angliji;

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Geslo križanke, svoje ime in priimek ter naslov prebivališča lahko pošljete tudi po elektronski pošti na kabinet@novomesto.si. Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 30. julija 2021, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev, ki bodo prejeli priložnostna darila.

Ime in priimek: _____

E-naslov ali naslov: _____

Iskano geslo: _____

Avtor križanke: Peter Udir, foto: Peter Žunič Fabjančič

HOP V ZGODBO, KNJIŽNA PRESENEČENJA ZA MLADE / 7. 6 - 31. 8. / Oddelek za mladino v Knjižnici Mirana Jarca
POLETNA BRALNA ZNAČKA PUSTOLOVCI / 15. 6. - 31. 8. / Park Rastoče knjige
PREDSTAVITEV KNJIGE NE ŽELI SI LAHKE POTI: BRINA SVIT IN ANDREJ HOČEVAR / 24. 6. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
PRAZNIK SITUL: FESTIVAL ŽELEZNODOBNEGA ŽIVLJENJA IN KULINARIKE / 26. 6. od 15.00 do 23.00 / Kandija, Glavni trg, Marof, Kapiteljska njiva in Dolenjski muzej
POLETNI KCJT: EROTIKA PO EMERŠIČU, PREDSTAVA / 27. 6. ob 20.30 / grad Grm
POLETNI KCJT: VEČNO SAMSKA, PREDSTAVA / 30. 6. ob 20.30 / grad Grm

HOP V ZGODBO, KNJIŽNA PRESENEČENJA ZA MLADE / 7. 6 - 31. 8. / Oddelek za mladino v Knjižnici Mirana Jarca
POLETNA BRALNA ZNAČKA PUSTOLOVCI / 15. 6. - 31. 8. / Park Rastoče knjige
RUDI POTEPUŠKI: UPS - GLEDALIŠKI PEVSKI ZBOR / 1. 7. ob 18.00 / pred knjigarno Goga
RUDI POTEPUŠKI: KONJENIKI - LES GOULUS / 1. 7. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
RUDI POTEPUŠKI: CIRKUŠKE DELAVNICE - CIRKOKROG / 2. 7. od 10:00 do 13:00 in od 15:00 do 17:00 / pred knjigarno Goga
RUDI POTEPUŠKI: MIROR - AERIAL CIRCUS / 2. 7. ob 18.00 / pred knjigarno Goga
RUDI POTEPUŠKI: BACKI IZ KLAVIRJA / 2. 7. ob 19.00 / pred knjigarno Goga
RUDI POTEPUŠKI: D-KONSTRUKCIJA - CIE DYP TIC / 2. 7. ob 20.00 / PRED KNJIGARNO GOGA
RUDI POTEPUŠKI: GOGIN VELIKI DOBRODELNI PRODAJNI VARIETE / 2. 7. ob 21.00 / pred knjigarno Goga
RUDI POTEPUŠKI: KAKO JE NASTAL SVET? - KUD LJUD / 3. 7. ob 9.30 / pred knjigarno Goga
RUDI POTEPUŠKI: CIRKUŠKE DELAVNICE - CIRKOKROG / 3. 7. od 10:00 do 13:00 / pred knjigarno Goga
SKOKI V KRKO / 3. 7. ob 14.00 / Kandijski most
MUZIKA EKLETIKA: QUARTZITE 4TET / 3. 7. ob 20.30 / Trdinova dvorana v KCJT
POLETNICE - OTROŠKE USTVARJALNE DELAVNICE / 5. - 9. 7. ob 10.00 / Pravljlična soba ali Park Rastoče knjige
FESTIVAL NOVOMEŠKO POLETJE: JURSKI PAR (JURE TORI & JURE LONGYKA) / 7. 7. ob 20.00 / Park Rastoče knjige
MUZIKA EKLETIKA: JUNESHELEN & ALJA PETRIC - ALEXANDER BALANESCU / 7. 7. ob 20.30 / ploščad KCJT
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: PREDSTAVITVE KNJIG / 8. 7. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: ANA ČOP IN PATRICIJA ŠKOF, KONCERT / 8. 7. ob 21.30 / pred knjigarno Goga
POLETNI KCJT: SMEH V OČEH, STAND UP KOMEDIJA / 9. 7. ob 20.30 / ploščad pred KCJT
GREM DOMOV V NOVO MESTO / 10. 7. ob 19.00 / Glavni trg
VITEŠKI TABOR / 11. 7. / Glavni trg
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: KALIBAN IN ČAROVNICA, PREDSTAVITEV KNJIGE / 15. 7. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: ZVEZDANA NOVAKOVIČ + BAND, KONCERT / 15. 7. ob 21.30 / pred knjigarno Goga
POLETNI KCJT: ČUK NA PALICI, OTROŠKI LUTKOVNI KABARET / 16. 7. ob 19.00 / ploščad pred KCJT
FESTIVAL NOVOMEŠKO POLETJE: DANIEL VEZOJA TRIO, BORT ROSS IN NOMADI / 17. 7. ob 20.30 / ploščad pred KCJT
FESTIVAL NOVOMEŠKO POLETJE: DIMEK & DAVOR KLARIČ (MI2) - Z MUZIKO O VINU IN LJUBEZNI / 21. 7. ob 20.00 / Park Rastoče knjige
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: Z JANEZOM TRDINO ZA DOLENJSKO MIZO, PREDSTAVITEV KNJIGE / 22. 7. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: ACTSI DUO, KONCERT / 22. 7. ob 21.30 / pred knjigarno Goga
POLETNI KCJT: AKA NEOMI, KONCERT / 23. 7. ob 20.30 / ploščad pred KCJT
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: VIDKOVA SRAJČICA, LUTKOVNA PREDSTAVA / 24. 7. ob 10.00 / pred knjigarno Goga
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: 2. SVETOVNA VOJNA NA DOLENJSKEM / 24. 7. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
VITEŠKI TABOR / 25. 7. / Glavni trg
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: BLUES EXPERIENCE, KONCERT / 29. 7. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
FESTIVAL NOVOMEŠKO POLETJE: MARINA MARTENSSON TRIO / 30. 7. ob 21.00 / ploščad pred KCJT

HOP V ZGODBO, KNJIŽNA PRESENEČENJA ZA MLADE / 7. 6 - 31. 8. / Oddelek za mladino v Knjižnici Mirana Jarca
POLETNA BRALNA ZNAČKA PUSTOLOVCI / 15. 6. - 31. 8. / Park Rastoče knjige
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: PLAN B, PREDSTAVITEV KNJIGE IN POGOVOR O EKOLOGIJI / 5. 8. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: NESKONČNOSTI, KONCERT / 5. 8. ob 21.30 / pred knjigarno Goga
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: POZOR, LOSI, LUTKOVNA PREDSTAVA / 7. 8. ob 10.00 / pred knjigarno Goga
KINO NA TRGU / 11. - 15. 8. od 20.30 do 23.00 / Glavni trg
FESTIVAL JAZZINTY / 16. - 21. 8. / ploščad KCJT
FESTIVAL NOVOMEŠKO POLETJE: DAN D - TIHO / 21. 8. ob 21.00 / atrij gradu Grm
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: GOGA KRIMI, PREDSTAVITEV KNJIGE DETEKTIV DANTE IN VIRUS / 19. 8. ob 20.00 / pred knjigarno Goga
NOVOMEŠKI POLETNI VEČERI: JANEZ DOVČ IN SOUNDS OF SLOVENIA, KONCERT / 19. 8. ob 21.30 / pred knjigarno Goga
POLETNI KCJT: NOREIA & JANI KOVAČIČ IN LAURA KRAJNC, KONCERT / 25. 8. ob 20.30 / ploščad pred KCJT
NOVO MESTO SHORT: FESTIVAL KRATKE ZGODBE IN PRIPOVEDNIŠTVA / 25. 8. - 28. 8. / pred knjigarno Goga
POLETNI KCJT: ZADNJI UL OV, EKOLOŠKA PREDSTAVA / 26. 8. ob 19.00 / ploščad pred KCJT
POLETNI KCJT: KLEMEN SLAKONJA & SMALL BAND, GLASBENA PREDSTAVA / 27. 8. ob 20.30 / ploščad pred KCJT
POLETNI KCJT: KRIZA SREDNJIH LET, PREDSTAVA / 28. 8. ob 20.30 / grad Grm
MLADINSKA TRŽNICA / 28. 8. ob 10.00 / MC Oton
FESTIVAL NOVOMEŠKO POLETJE: DRUŠTVO MRTVIH PESNIŠOV - AKUSTIČNI KONCERT ob 30. obletnici skupine z godalnim kvartetom Corcoras v sodelovanju z oddajo Izštekani na Valu 202 / 28. 8. ob 19.00 / Glavni trg
VITEŠKI TABOR / 29. 8. / Glavni trg
POLETNI KCJT: AVDIC IJA, PREDSTAVA / 29. 8. ob 20.30 / grad Grm

FESTIVAL URBANEGA DOGAJANJA / 3. 9. od 15.00 do 22.00 / Glavni trg
FESTIVAL SEM GLASBA, SEM MESTO / 6. - 10. 9. / Trdinova dvorana v KCJT, Evangeljska cerkev
POLETNA BRALNA ZNAČKA PUSTOLOVCI: ZAKLJUČNA PRIREDITEV S SUPER GOSTOM ILUSTRATORJEM IVANOM MITREVS KIM / 8. 9. ob 17.00 / Park Rastoče knjige